

Allmänna villkor

Kontoföring och Clearing

Euroclear Sweden

2009-02-07

Allmänna villkor, Euroclear Sweden 2009-02-07

Dessa Allmänna villkor har antagits av Euroclear Sweden AB:s styrelse och trädde ikraft den 17 november 2003.

Allmänna villkor har utgivits i följande versioner:

2003-11-17

2005-02-14

2006-02-19

2006-11-20

2009-02-07

Allmänna villkor, Euroclear Sweden, 2009-02-07

Stockholm 2009

©Copyright Euroclear Sweden AB

Alla rättigheter förbehålles.

Mångfaldigande, helt eller delvis, av innehållet i dessa Allmänna villkor är enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk förbjudet utan skriftligt medgivande från Euroclear Sweden AB. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande.

Innehållsförteckning

1	INTRODUKTION	8
1.1	FÖRETAGET EUROCLEAR SWEDEN AB	8
1.2	CLEARING OCH AVVECKLING	8
1.3	KONTOFÖRINGSVERKSAMHETEN	8
A.	ALLMÄNNA REGLER	10
A 1.	DEFINITIONER OCH FÖRKORTNINGAR	10
A 2.	REGELVERK FÖR KONTOFÖRING OCH CLEARING	16
2.1	REGELVERKETS OMFATTNING	16
2.2	ANSLUTNING	16
2.3	TIDSANGIVELSER	16
2.4	RIKSBANKENS REGELVERK	16
A 3.	KONTOFÖRANDE INSTITUT	17
3.1	TILLTRÄDESKRAV	17
3.2	KONTAKTPERSONER	18
3.3	EMISSIONSINSTITUT	18
3.4	PRÖVNING AV ANSÖKAN	18
3.5	AVGIFTER	18
A 4.	FÖRVALTARE	20
4.1	TILLTRÄDESKRAV	20
4.2	KONTAKTPERSONER	20
4.3	FÖRTECKNING ÖVER FÖRVALTARENS KUNDER MM	20
4.4	SÄRSKILDA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VISSA UTLÄNDSKA VÄRDEPAPPER PÅ FÖRVALTARKONTO	21
4.5	UPPGIFTSSKYLDIGHET	21
4.6	PRÖVNING AV ANSÖKAN	22
4.7	AVGIFTER	22
A 5.	CLEARINGMEDLEM	23
5.1	TILLTRÄDESKRAV	23
5.2	KONTAKTPERSONER	24
5.3	PRÖVNING AV ANSÖKAN	24
5.4	LIKVIDBANK	24
5.5	AVGIFTER	24
A 6.	LIKVIDBANK	25
6.1	ALLMÄNNA KRAV	25
6.2	KAPITALKRAV - EURO	25
6.3	ÖVRIGT	25
6.4	PRÖVNING AV ANSÖKAN	26
6.5	AVGIFTER	26
A 7.	VILLKOR FÖR TEKNISK ANSLUTNING	27
7.1	TEKNISKT GRÄNSSNITT FÖR KONTOFÖRANDE INSTITUT, FÖRVALTARE, CLEARINGMEDLEM OCH LIKVIDBANK	27
7.2	KOMMUNIKATIONSLÄNK OCH DATAÖVERFÖRD INFORMATION	27

7.3	KRYPTERING	27
7.4	TEKNISK BESKRIVNING	27
7.5	ÄNDRING AV ANSLUTNINGSFORM, UTRUSTNING M M	28
7.6	BACKUP OCH SÄKERHET	28
7.7	KOMMUNIKATIONSTIDER	28
7.8	AVSTEG FRÅN TIDSSCHEMA	28
A 8.	ANSVARSFÖRHÅLLANDEN	29
8.1	PARTSFÖRHÅLLANDEN	29
8.2	ANSVARSFÖRHÅLLANDEN VID KONTOFÖRING	29
8.3	ANSVARSFÖRHÅLLANDEN VID FÖRVALTARREGISTRERING	29
8.4	ANSVARSFÖRHÅLLANDEN I ES CLEARINGVERKSAMHET	29
8.5	ANSVARSBEGRÄNSNING	29
A 9.	ÖVERVAKNING OCH UPPLYSNINGSSKYLDIGHET	30
9.1	ÖVERVAKNING	30
9.2	UPPLYSNINGS- OCH UNDERRÄTTELSESKYLDIGHET	30
9.3	BEGRÄNSNINGAR PÅ GRUND AV LAG	30
9.4	ÖVNINGAR	30
A 10.	UPPHÖRANDE AV MEDLEMSKAP	31
10.1	UPPSÄGNING AV ANSLUTNINGSAVTAL	31
10.2	UTESLUTNING AV KONTOFÖRANDE INSTITUT, FÖRVALTARE OCH CLEARINGMEDLEM	31
10.3	UTESLUTNING AV LIKVIDBANK	32
A 11.	EXTRAORDINÄRA ÅTGÄRDER	33
11.1	RÄTT FÖR ES ATT VIDTA ÅTGÄRDER	33
11.2	UNDERRÄTTELSE	33
A 12.	INSYN OCH TYSTNADSPLIKT	34
12.1	KONTOFÖRANDE INSTITUTS RÄTT TILL INSYN	34
12.2	TYSTNADSPLIKT	34
A 13.	ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG	35
13.1	INITIATIV TILL ÄNDRINGAR	35
13.2	FÖRSLAG TILL ÄNDRINGAR	35
13.3	SAMRÅD	35
13.4	VILLKOR FÖR GENOMFÖRANDE AV ÄNDRINGAR	35
13.5	UNDERRÄTTELSE OM ÄNDRINGAR	36
13.6	IKRAFTTRÄDANDE AV ÄNDRINGAR	36
A 14.	TILLÄMPLIG LAG OCH TVISTELÖSNING	37
14.1	LAGVAL	37
14.2	GÄLLANDE LAG FÖR FÖRFOGANDEN AVSEENDEN VP-KONTON OCH FINANSIELLA INSTRUMENT KONTOFÖRDA PÅ VP-KONTO	37
14.3	TVISTELÖSNING	37
14.4	TVIST RÖRANDE BETALNING AV AVGIFT	37
B.	KONTOFÖRING PÅ VP-KONTO	38
B 1.	KONTOFÖRANDE INSTITUT	38
1.1	VPC-SYSTEMET	38
1.2	KONTOFÖRANDE INSTITUTETS ÅTAGANDE	38
1.3	KONTOFÖRANDE INSTITUTETS UPPDRAGSGIVARE	38

1.4	FULLMAKT FÖR KONTOFÖRANDE INSTITUT	38
1.5	BEHÖRIGHET FÖR ANVÄNDARE	39
1.6	BEHÖRIGHETSADMINISTRATION	39
1.7	ÄNDRINGS- OCH INCIDENTRAPPORTER	39
B 2.	REGISTRERINGAR PÅ AVSTÄMNINGSKONTO	40
2.1	AVSTÄMNINGSREGISTER OCH AVSTÄMNINGSKONTO	40
2.2	ANMÄLAN FÖR REGISTRERING	40
2.3	OFULLSTÄNDIG ANMÄLAN MM	40
2.4	RÄTTELSE	40
2.5	OMPRÖVNING	40
B 3.	KONTON I VPC-SYSTEMET	42
3.1	OLIKA SLAG AV KONTON	42
3.2	INDELNING AV VP-KONTON	42
3.3	SÄRSKILDA ÄNDAMÅL OCH FUNKTIONER FÖR VISSA VP-KONTON	43
3.4	ANDRA KONTON ÄN VP-KONTON	44
B 4.	INFORMATION OM VP-KONTO	45
4.1	KONTOAVISERING	45
4.2	ÅRSKONTOOUTDRAG MM	45
4.3	KONTOHISTORIK	45
B 5.	ÖPPNANDE AV VP-KONTO M M	46
5.1	GRUNDUPPGIFTER	46
5.2	AVKASTNINGSKONTO MM	46
5.3	UNDERÅRIG KONTOHAVARE	46
5.4	DÖDSBO	46
5.5	GOD MAN OCH FÖRVALTARE ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN	46
5.6	ÖVERFÖRMYNDARSPÄRR	46
5.7	SAMÄGARE	47
5.8	OMBUD FÖR KONTOHAVARE	47
5.9	AVIMOTTAGARE	47
5.10	AVSLUTANDE AV VP-KONTO	47
B 6.	KONTOFÖRBEHÅLL M M	48
6.1	DISPOSITIONSFÖRBEHÅLL	48
6.2	MYNDIGHETSBELASTNING	48
6.3	HEMBUDSFÖRBEHÅLL	48
6.4	FÖRBEHÅLL VID EMISSION OCH UPPKÖP	48
6.5	KONTOSPÄRR	48
6.6	KONTOTEXT	49
B 7.	REGISTRERING AV PANT OCH ANDRA RÄTTIGHETER	50
7.1	PANTSÄTTNING AV VP-KONTO OCH/ELLER VÄRDEPAPPER	50
7.2	FLERA PANTHAVARE	50
7.3	BYTE AV PANTHAVARE	50
7.4	BYTE AV ÄGARE	50
7.5	AVREGISTRERING AV PANTRÄTT	50
7.6	KOMMISSIONSPANT	50
7.7	FÖRVÄRVSPANT PÅ PM-KONTO	50
7.8	ÅTERPANTSÄTTNING	51
7.9	REGISTRERING AV ANNAN RÄTTIGHET ÄN PANTRÄTT	51
7.10	KONTO FÖR MOTTAGANDE AV RÄTTIGHET	51

B 8.	SKATTER	53
8.1	ALLMÄNT	53
8.2	PRELIMINÄRSKATT	53
8.3	KUPONGSKATT	53
8.4	UTLÄNDSK KÄLLSKATT	53
8.5	SÄRSKILD SKATTEHANTERING	53
C.	CLEARING OCH AVVECKLING	54
C 1.	ÖVERSIKT	54
1.1	DVP AVVECKLING	54
1.2	CENTRALBANKSLIKVIDITET OCH AFFÄRSBANKSLIKVIDITET	54
1.3	ADMINISTRATION AV KONTON FÖR BETALNINGSAVVECKLING	54
1.4	ES-REGISTRERADE VÄRDEPAPPER	54
1.5	AVVECKLING	54
C 2.	AVVECKLINGSPROCESSEN	56
2.1	ÖVERSIKT ÖVER AVVECKLINGSPROCESSEN	56
2.2	INFÖRANDE AV ÖVERFÖRINGSUPPDRAG	56
2.3	MATCHNING	56
2.4	TÄCKNINGSKONTROLL	57
2.5	KLARMARKERING	57
2.6	SLUTFÖRANDE AV AVVECKLINGSPROCESSEN	58
2.7	DELTAGARE OCH ÖVRIGA BERÖRDA I AVVECKLINGSPROCESSEN	58
2.8	AVVECKLINGSPROCESSEN	59
C 3.	CLEARINGMEDLEMS ANSVAR	60
3.1	CLEARINGMEDLEMS ANSVAR FÖR LEVERANS OCH BETALNING	60
3.2	VÄRDEPAPPER	60
3.3	LIKVIDER	60
C 4.	LIKVIDHANTERING	62
4.1	CLEARINGMEDLEMS ÖVERFÖRINGSUPPDRAG AVSEENDE BETALNINGAR	62
4.2	LIKVIDBANKS ÅTAGANDE	62
4.3	MODELLER FÖR AVVECKLING I CENTRALBANKSPENGAR	62
4.4	SÄKERSTÄLLANDE AV AVVECKLINGEN	63
4.5	FUNKTIONER FÖR ÖVERVAKNING AV KUNDERS EXPONERINGAR	65
C 5.	KREDITFACILITETER VID AVVECKLING I SVENSKA KRONOR	67
5.1	ALLMÄNT OM KREDITFACILITETERNA	67
5.2	PANTSÄTTNING AV FÖRVARVADE VÄRDEPAPPER	67
5.3	PANTSÄTTNING AV INNEHAV	67
5.4	FRISLÄPPANDE AV PANTEN	67
C 6.	BETALNING AV INLÖSEN OCH RÄNTA	68
6.1	LIKVIDNOTERINGSKONTO FÖR EMITTENT	68
6.2	AVVECKLINGSPROCESSEN FÖR EMITTENT	68
6.3	RÄNTE- OCH INLÖSENPROCESSEN	68
6.4	ÖVERFÖRINGSUPPDRAG	68
6.5	SÄKERSTÄLLANDE OCH SLUTFÖRANDE AV AVVECKLINGSPROCESSEN	68
C 7.	BRUTTOAVVECKLING I REALTID – RTGS	69
7.1	ALLMÄNT	69

7.2 ÖVERFÖRINGSUPPDRAG	69
7.3 MATCHNING	69
7.4 SÄKERSTÄLLANDE OCH AVVECKLING	69
ANSLUTNINGSAVTAL	71
ANSLUTNINGSAVTAL - LIKVIDBANK	73

1 INTRODUKTION

1.1 FÖRETAGET EUROCLEAR SWEDEN AB

Euroclear Sweden AB ("ES") bedriver kontoförings- och clearingverksamhet för den svenska finansmarknaden. Detta innebär att de flesta på marknaden förekommande finansiella instrument kontoförs och avvecklas i det system som tillhandahålls av ES ("VPC-systemet"). I VPC-systemet hanteras både svenska och utländska instrument.

Verksamheten baseras helt på automatisk databehandling i ES tekniska system och kommunikation med krypterade och säkra meddelanden mellan ES och de olika deltagande aktörerna via av ES godkänt nätverk.

ES har tillstånd som central värdepappersförvarare enligt LKF och som clearingorganisation enligt LVM och står under tillsyn av Finansinspektionen. Därutöver är ES administratör av VPC-systemet, som är ett av Finansinspektionen godkänt avvecklingssystem enligt lagen om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden (1999:1309). Inspektionen har enligt samma lag och Finalitydirektivet anmält VPC-systemet till Europeiska kommissionen.

För ytterligare företagsinformation hänvisas till ES hemsida www.euroclear.com.

1.2 CLEARING OCH AVVECKLING

ES tillhandahåller clearing och avveckling som syftar till att garantera clearingmedlemmarna slutgiltig och oåterkallelig avveckling genom leverans mot betalning (DVP). Detta betyder bland annat att ingen clearingmedlem riskerar att leverera till annan clearingmedlem utan att få betalt och vice versa.

Avvecklingen av betalningar sker i antingen centralbankspengar eller affärsbankspengar. För avvecklingen av betalningar av svenska kronor i centralbankspengar har Sveriges riksbank uppdragit åt ES att administrera särskilda konton som ingår i Riksbankens system för avveckling av betalningsförpliktelser. Riksbanken och ES har i särskilt uppdragsavtal överenskommit de närmare villkoren för ES administration av likvidavvecklingskonton och kreditgivningen i samband härmed. För avvecklingen av betalningar av euro i centralbankspengar har ES öppnat ett klientmedelskonto hos Bank of Finland för likvidbankernas räkning.

Avvecklingen av värdepapper avser sådana värdepapper som kontoförs av ES och sker integrerat med kontoföringen enligt LKF. Avveckling kan ske i svenska kronor eller euro.

ES bedriver ej clearingverksamhet som central motpart. Avveckling förutsätter att köpande och säljande clearingmedlem tillhandahåller erforderliga värdepapper och pengar och garanteras därför inte av ES eller någon fond eller liknande. ES kräver ej att deltagarna ställer andra säkerheter än erforderliga värdepapper och likvider för att kunna fullgöra sina åtaganden enligt registrerade uppdrag. Sådana krav finns dock inte förrän på avvecklingsdagen (likviddagen), vilket innebär att det är motparten som står risken fram till dess att uppdraget säkerställts genom blockering av värdepapper respektive likviditet (klarmarkering).

1.3 KONTOFÖRINGSVERKSAMHETEN

ES upprättar ett avstämningsregister för vart och ett av de värdepapper som kontoförs av ES. Avstämningsregistret upprättas normalt på uppdrag av och enligt avtal med utgivaren av värdepapperet ifråga. I vissa fall kan ES också upprätta avstämningsregister för ett finansiellt instrument enligt överenskommelse med en utländsk central värdepappersförvarare (CSD) eller svensk eller utländsk depåbank.

För de i avstämningsregistren ingående avstämningskonton upprättas sk vp-konton. Ett kontoförande institut kan av ES ges behörighet att på ES vägnar utföra registreringar på vp-konton. Ett vp-konto öppnas antingen i en ägares eller en

förvaltares namn. Alla förhållanden rörande kontot som ägaren eller förvaltaren anmäler eller som i annat fall enligt lag ska registreras på kontot, registreras av ES eller kontoförande institut.

Registrering av förvärv på vp-konto medför sakrättsligt skydd i förhållande till överlåtares borgenärer och tredje man.

Vp-konton och på dessa konton registrerade uppgifter används även för att administrera utbetalningar förknippade med de registrerade värdepapperen och för att tillhandahålla information till aktieägare och andra, exempelvis svenska och utländska skattemyndigheter.

ES är personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen för den behandling av personuppgifter som kontoföringen innebär.

A. ALLMÄNNA REGLER

A 1. DEFINITIONER OCH FÖRKORTNINGAR

Termer som används i detta dokument inklusive bilagor, har den betydelse som anges i nedanstående definitionslista, såvida annat inte särskilt anges.

Each term is translated into English. In the event of any dispute regarding the interpretation or application of the terms the Swedish language version shall have precedence.

Användarmanual: av ES upprättade instruktioner för användare av VPC-systemet.

User Manual: instructions prepared by ES for users of the VPC System.

Avkastningskonto: bankkonto som är knutet till visst vp-konto för insättning av avkastning, se B 5.2.

Income Account: a bank account for the deposition of income payments and which is connected to a particular VPC Account, see B 5.2.

Avstämningskonto: Konto som upprättas i enlighet med LKF och ingår i Avstämningsregister, se B 2.

CSD Account: account drawn up in accordance with LKF and which is included in a CSD register, see B 2.

Avstämningsregister: register som upprättas av ES i enlighet med 4 kap LKF för kontoföring av Finansiella Instrument, se B 2.

CSD register: a register established by ES in accordance with LKF, Section 4, for the registration of Financial Instruments, see B 2.

Avvecklingsutrymme: det belopp som utgör betalningskapacitet för en Clearingmedlem eller Likvidbank i avvecklingen, se C 4.3 – 4.4.

Settlement Headroom: the amount constituting the payment capacity of a Clearing Member or Settlement Bank in settlement, see C 4.3 - 4.4.

Bankdag: dag i Sverige som inte är söndag, annan allmän helgdag eller dag som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är fredag, lördag, midsommarafton, julafton samt nyårsafton).

Bank Day: a day in Sweden which is not a Sunday or other public holiday, nor regarded as a public holiday where the payment of debt instruments is concerned (the latter currently covers Saturdays, Midsummer Eve, Christmas Eve and New Year's Eve)

BoF: Finlands centralbank

BoF: The Central Bank of Finland

Bruttoavveckling: avveckling av enstaka Överföringsuppdrag, se C 7.

Gross Settlement: settlement of single Transfer Orders, see C 7.

Clearingmedlem: den som av ES fått tillstånd att delta i clearingverksamheten, se A 5.

Clearing Member: an undertaking which has received authorisation from ES to participate in clearing operations, see A 5.

Clearingmedlemsidentitet (CID): kod som identifierar Clearingmedlems Överföringsuppdrag, se C 2.7.2 och C 4.4.2.

Clearing Member Identity (CID): a code which identifies a Clearing Member's Transfer Order, see C 2.7.2 and C 4.4.2.

Clearingorganisation: företag som bedriver clearingverksamhet i enlighet med LVM eller utländskt företag med motsvarande verksamhet i hemlandet.

Clearing Organisation: an undertaking which conducts clearing operations in accordance with the LVM or a foreign undertaking with equivalent operations in its home country.

CSD: Central värdepappersförvarare i enlighet med LKF eller utländskt företag med motsvarande verksamhet i hemlandet.

CSD: a Central Securities Depository in accordance with the LKF or a foreign undertaking with equivalent operations in its home country.

DTGS: avveckling vid bestämda tidpunkter enligt ES regelverk, se C 1.5.1.

DTGS: designated time gross settlement according to the ES Rules, see C 1.5.1.

Emissionsinstitut: Kontoförande Institut som av ES erhållit särskilt tillstånd att hantera och registrera emissioner i VPC-systemet, se A 3.3.

Issuing Agent: an Account Operator specifically authorised by ES to process and register issues in the VPC System, see A 3.3.

Emittent: utgivare av Värdepapper.

Issuer: an issuer of Securities.

ES: Euroclear Sweden AB, org. nr. 556112-8074.

ES: the Swedish Central Securities Depository and Clearing Organisation Euroclear Sweden AB, reg. no. 556112-8074

ES regelverk: Allmänna villkor, Särskilda beslut, Produktspecifikationer, Tekniskt gränssnitt och Användarmanual samt till dessa dokument tillhörande bilagor, se A 2.1.

The ES Rules: General Terms and Conditions, Special Resolutions, Product Specifications, Technical Interface and User Manual, including appendices belonging to these documents, see A 2.1.

Finalitydirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv av den 19 maj 1998 om slutlig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper (98/26/EG).

The Finality Directive: Directive 98/26/EC of the European Parliament and the Council of 19 May 1998 on the settlement finality in payment and securities settlement systems.

Finansiellt Instrument: överlåtbart värdepapper, penningmarknadsinstrument, fondandelar och finansiella derivatinstrument enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

Financial Instrument: transferable Securities, money-market instruments, units in collective investment undertakings and financial derivative instruments in accordance with the Securities Market Act (SFS 2007:528).

Förvaltare: företag som beviljats tillstånd av ES att registreras som innehavare av vp-konto i ägares ställe, se A 4.

Nominee: an undertaking licensed by ES to hold a VPC Account on behalf of an owner, see A 4.

Grundavvecklingsutrymme: den lägsta nivå på Avvecklingsutrymme som skall finnas registrerad senast vid den tidpunkt som anges i Särskilt beslut om Avvecklingsincitament, se även C 4.3.3 avseende Clearingmedlem och C 4.3.6 avseende Likvidbank.

Basic Settlement Headroom: the lowest level of a Settlement Headroom that must be registered by the point in time as defined in the Special Resolution concerning Settlement Incentives, see C 4.3.3 concerning a Clearing Member, and C 4.3.6 concerning a Settlement Bank.

Kontoförande Institut: den som av ES fått tillstånd att utföra registreringar på vp-konto, se A 3.

Account Operator: an undertaking approved by ES to execute registrations on a VPC Account, see A 3.

Kontohavare: innehavare av vp-konto.

Account Holder: the holder of a VPC Account.

Likvid: belopp angivet i viss valuta i Överföringsuppdrag, se C 4.

Payment: a sum specified in a particular currency in conjunction with a Transfer Order, see C 4.

Likvidavvecklingskonto i SEK: likvidbanks konto i Riksbanken som administreras av ES och som används i ES värdepappersavveckling för svenska kronor, se C 3.3.2.

Liquidity Settlement Account for SEK: a Settlement Bank's account with the Riksbank for the settlement at ES in Swedish kronor of Securities Transactions, see C 3.3.2.

Likvidavvecklingskonto i EUR: likvidbanks konto hos ES som används i ES värdepappersavveckling för euro, se C 3.3.2.

Liquidity Settlement Account for EUR: a Settlement Bank's account with ES for the settlement at ES in euro of Securities Transactions, see C 3.3.2.

Likvidbank: institut som erlägger och tar emot betalning för Clearingmedlems räkning, se A 6.

Settlement Bank: an institution which makes and receives Payment on behalf of a Clearing Member, see A 6.

Likviddag: den Bankdag då Likvid skall erläggas.

Settlement Date: the Bank Day on which Payment is to be made.

Likvidnoteringskonto: konto för notering av Clearingmedlems Avvecklingsutrymme och sammanställning av Likvider, se C 3.3.3.

Cash Memorandum Account: an account for the recording of a Clearing Member's Settlement Headroom and for the specification of Payments, see C 3.3.3.

Limit: belopp som systemtekniskt kan registreras i VPC-systemet för att ange Avvecklingsutrymme på Likvidnoteringskonto, se vidare C 4.3.2.

Limit: amount that is technically possible to register in the VPC System to specify the Settlement Headroom in a Cash Memorandum Account, see Section C 4.3.2 for further details.

LKF: lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

LKF: the Financial Instruments Accounts Act (SFS 1998:1479).

LVM: lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

LVM: the Securities Market Act (SFS 2007:528).

Medlemskonto: konto i AM-delen för sammanställning av Clearingmedlems rättigheter och skyldigheter avseende Värdepapper som omfattas av Överföringsuppdrag, se B 3.2.5.

Member account: account in the AM sub-market for the compilation of a Clearing Member's rights and obligations with respect to the Securities comprised by Transfer Orders, see B 3.2.5.

Minimilimit: lägsta nivå på Avvecklingsutrymme som skall finnas tillgängligt under av ES angiven tidsperiod enligt regler som ES har rätt att införa, se C 4.3.3.

Minimum Limit: the lowest level of Settlement Headroom that shall be available during a period of time specified by ES, according to rules which ES has the right to impose, see C 4.3.3.

PM-konto: vp-konto för registrering av skuldförbindelser som ges ut under sk PM-program, se B 3.2.3.

PM Account: VPC Account for the registration of debt instruments issued in a PM programme, see B 3.2.3.

PM-kontogrupp: beteckning för ett eller flera PM-konton knutna till ett specifikt Likvidnoteringskonto, se C 4.4.3.

PM Account Group: designation for one or more PM Accounts linked to a specific Cash Memorandum Account, see C 4.4.3.

PM-program: de villkor enligt vilka vissa skuldförbindelser emitteras i enlighet med överenskommelse mellan emittenten och ES.

PM programme: the terms and conditions according to which certain debt instruments are issued pursuant to a contract between the Issuer and ES.

Produktspecifikation: detaljerad beskrivning av produkter och funktioner för ES clearing och avveckling. Ingår i ES regelverk, se A 2.1.

Product Specification: detailed description of products and functionalities related to ES clearing and settlement operations. Included in the ES Rules, see A 2.1.

Registreringsnummer: fiktivt nummer som genereras av VPC-systemet för juridisk eller fysisk person som saknar svenskt organisations- respektive personnummer.

Registration Number: a fictitious number which is generated by the VPC System for legal entities or natural persons who do not possess Swedish organisation or personal identification numbers.

Riksbanken: Sveriges riksbank

Riksbanken: the Central Bank of Sweden

Riksbankens regelverk: Riksbankens villkor för RIX och penningpolitiska instrument, se A 2.4.

The Riksbank Rules and Regulations: the terms and conditions for RIX and monetary policy instruments of the Riksbank, see A 2.4.

RIX: Riksbankens system för överföring av kontoförda pengar i svenska kronor.

RIX: The Riksbank's system for transfer of funds in Swedish kronor.

RTGS: bruttoavveckling i realtid, se C 7.

RTGS: real time gross settlement, see C 7.

SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication):

Samarbetsorganisation som har utvecklat ett kommunikationsnät för att skicka och ta emot finansiell information mellan anslutna aktörer.

SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication): a cooperation organisation that has developed a communications network for sending and receiving financial information between affiliated parties.

Särskilda beslut: beslut som ES meddelar och som fattas med stöd av bestämmelser i de Allmänna villkoren och som ingår i ES regelverk, se A 2.1.

Special Resolutions: resolutions communicated by ES and generated in accordance with the provisions stipulated in the ES Rules, see A 2.1.

TARGET 2 (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system 2): De europeiska centralbankernas gemensamma avvecklingssystem för betalningar i euro.

TARGET 2 (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system 2): The European Central Banks' common system for settlement of payments in euro.

Tekniskt gränssnitt: ES regler för datakommunikation mellan Kontoförande Institut, Förvaltare, Clearingmedlem samt Likvidbank och VPC-systemet, se A 7.1.

Technical Interface: ES rules for data communications between Account Operators, Nominees, Clearing Members and Settlement Banks on the one hand and the VPC System on the other hand, see A 7.1.

vp-konto: konto hos ES för sammanställning av Värdepapper, se B 3.2.

VPC Account: an account with ES for the listing of Securities, see B 3.2.

VPC-systemet: ES tekniska system för registrering av Värdepapper samt clearing och avveckling av Överföringsuppdrag. I systemet ingår ett flertal komponenter och delsystem, exempelvis utbetalningssystem, förmatchningssystem och övervakningssystem.

VPC System: The ES technical system for the registration of Securities and the clearing and settlement of Transfer Orders. The system includes a number of components and sub-systems such as a payments system, prematch system and monitoring system.

Värdepapper: Finansiella Instrument för vilka Avstämningsregister förs av ES.

Securities: Financial Instruments for which CSD registers are maintained by ES.

Överföringsuppdrag: en registrering som innebär att överföring skall ske av Värdepapper mellan vp-konton eller av Likvid mellan Clearingmedlemmar och/eller Likvidbanker.

Transfer Order: a registration which entails either a transfer of Securities between VPC Accounts or of Payment between Clearing Members and/or Settlement Banks.

A 2. REGELVERK FÖR KONTOFÖRING OCH CLEARING

2.1 REGELVERKETS OMFATTNING

ES regelverk är en sammanfattande benämning på de regler som bestämmer villkoren för deltagande i ES kontoförings- och registreringsverksamhet och i clearing och avveckling. Regelverket beskriver också vilka villkor, begränsningar och förutsättningar som gäller för dessa verksamheter. Regelverket indelas i dels en del, som reglerar utgivning och registerföring av finansiella instrument och som har samband med relationen mellan ES och utgivare (emittenter) av de finansiella instrumenten, dels en del, som reglerar kontoföring och clearing och som har samband med relationen mellan ES och kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlemmar och likvidbanker.

Dessa Allmänna villkor ingår i ES regelverk för kontoföring och clearing. I regelverket ingår därutöver Särskilda beslut som ES meddelar och som fattas med stöd av bestämmelse i de Allmänna villkoren, Produktspecifikationer, Tekniskt gränssnitt och Användarmanual samt till dessa dokument hörande bilagor.

2.1.1 Tillhandahållande

En deltagare erhåller erforderligt antal exemplar av relevanta delar av regelverket i samband med anslutningen. Ändringar och tillägg kommer att tillhandahållas i elektronisk form via internet (e-mail) eller genom utskick av skriftlig dokumentation. De Allmänna villkoren för kontoföring och clearing kommer även att tillhandahållas på ES hemsida (www.euroclear.com) på svenska och engelska. Om de svenska och engelska versionerna skulle strida mot varandra, gäller den svenska versionen.

2.2 ANSLUTNING

Ett företag kan efter ansökan och prövning antas som kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem eller likvidbank. Genom att underteckna ett anslutningsavtal med ES blir företaget bundet av vid var tid gällande regelverk.

2.3 TIDSANGIVELSER

Tidsangivelser i regelverket avser svensk tid.

2.4 RIKSBANKENS REGELVERK

De likvidbanker som är deltagare i RIX omfattas även av Riksbankens regelverk. Där finns särskilda regler bl a om överföringar mellan RIX-konton och likvidavvecklingskonton samt under vilka förutsättningar RIX-deltagaren får förfoga över medel på likvidavvecklingskonton. Vidare finns villkor för kreditgivning till RIX-deltagare i samband med avvecklingen hos ES.

A 3. KONTOFÖRANDE INSTITUT

3.1 TILLTRÄDESKRAV

3.1.1 Allmänna krav

Att antas som kontoförande institut innebär att institutet ges rätt att på ES vägnar upprätta vp-konton för kontohavare och att utföra kontoregistreringar på kontohavarens uppdrag i enlighet med LKF. Allmänna krav på företag som antas som kontoförande institut framgår av 3 kap 1-6 §§ nämnda lag.

Endast juridiska personer kan antas som kontoförande institut.

3.1.2 Registreringsåtgärder för egen och annans räkning

Alla företag som antas som kontoförande institut får vidta registreringsåtgärder på konton öppnade för egen räkning.

Endast följande företag får vidta registreringsåtgärder på konton öppnade för annans räkning:

- (1) Riksbanken och andra centralbanker;
- (2) svenska och utländska clearingorganisationer;
- (3) svenska och utländska centrala värdepappersförvarare; och
- (4) värdepappersinstitut enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och utländska företag som i sitt hemland får bedriva värdepappersrörelse.

Utländska företag som avses i (2) – (4) skall i sitt hemland stå under betryggande tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ.

3.1.3 Organisation

Kontoförande institut skall ha ändamålsenlig organisation av sin verksamhet vad gäller ledning, rutiner och bemanning med kompetent personal. Kontoförande institut skall ha tillgång till erforderlig teknisk och juridisk sakkunskap.

3.1.4 Kapitalstyrka

Kontoförande institut skall ha en betryggande kapitalstyrka. Företag som avses i A 3.1.2 (4), skall ha ett bundet eget kapital eller motsvarande, som enligt vid var tid gällande lagstiftning i det land företaget har sitt säte gäller för företag med sådan verksamhet som det kontoförande institutet bedriver.

3.1.5 Teknisk anslutning

Kontoförande institut skall vara tekniskt anslutet till VPC-systemet i enlighet med de särskilda villkoren för teknisk kommunikation, se A 7.

Kontoförande institut skall ha erforderliga rutiner och resurser för att kunna hantera de tekniska och operativa risker och problem som kan uppkomma i samband med kontoföringen.

3.1.6 Utläggning av verksamhet

Kontoförande institut kan, efter tillstånd från ES, i verksamheten som kontoförande institut tillfälligt anlita extern personal, använda externa tekniska resurser eller uppdra åt annat företag att vidta registreringsåtgärder i VPC-systemet och att i övrigt fullgöra uppgifter som kan åligga kontoförande institut. Tillstånd att varaktigt anlita extern personal eller att använda externa tekniska resurser annat än i begränsad omfattning eller tillstånd att varaktigt uppdra åt annat företag att vidta registreringsåtgärder i VPC-systemet och att i övrigt fullgöra uppgifter som kan åligga kontoförande institut, kan undantagsvis lämnas om särskilda skäl föreligger.

Vid prövning av ansökan om tillstånd enligt första stycket skall ES särskilt beakta det kontoförande institutets behov av att organisera verksamheten ändamålsenligt inom företaget, inom koncern eller inom grupp av företag med annan ekonomisk eller administrativ intressegemenskap. Tillstånd kan förenas med villkor. Därvid beaktas särskilt de säkerhetsmässiga aspekterna och behovet av en väl fungerande kommunikation i VPC-systemet.

3.1.7 Lämplighet i övrigt

Utöver ovanstående krav skall ett kontoförande institut även i övrigt av ES bedömas vara lämpligt att bedriva kontoföring i VPC-systemet.

3.2 KONTAKTPERSONER

Kontoförande institut skall utse en eller flera kontaktperson/-er med ansvar för teknisk kommunikation med ES och för juridiska frågor rörande kontoföringen. Ett kontoförande institut som enligt A 3.3 har tillstånd att vara emissionsinstitut skall dessutom ha en kontaktperson med ansvar för denna funktion. Kontaktperson kan antingen vara en viss befattningshavare eller särskild enhet inom företaget.

3.3 EMISSIONSINSTITUT

ES kan ge kontoförande institut tillstånd att agera som emissionsinstitut. Sådant tillstånd kan ges generellt eller för visst eller vissa finansiella instrument. För emission av skuldförbindelser under så kallat PM-program erfordras att emissionsinstitutet även är clearingmedlem i PM-delen.

Ett emissionsinstitut ansvarar för att uppgifter som erhållits från emittenten rörande utgivning av finansiella instrument i viss emission registreras i enlighet med emittentens instruktioner och i överensstämmelse med de regler (se nedan) som vid varje tid gäller för registrering av emissioner i VPC-systemet.

Emissionsinstitutet skall ha ändamålsenlig organisation av sin verksamhet, exempelvis vad gäller ledning, rutiner och bemanning med kompetent personal. Emissionsinstitutet skall ha tillgång till erforderlig teknisk och juridisk sakkunskap för att få vidta registreringsåtgärder som föranleds av en emission.

Emissionsinstitutet är bundet av ES vid varje tid gällande regelverk för emittenter och emissionsinstitut och, i förekommande fall, av ES angivna anvisningar och beslut för viss emission.

Om ett emissionsinstitut inte uppfyller de krav som ställs ovan i tredje och fjärde stycket skall vad som sägs i A 10 om tidpunkt för upphörande av tillstånd, även gälla för tidpunkt för upphörande av tillstånd som emissionsinstitut.

När ett företag inte längre har tillstånd att verka som kontoförande institut enligt A 10 äger företaget inte längre rätt att verka som emissionsinstitut.

3.4 PRÖVNING AV ANSÖKAN

Vid prövning av ansökan om att få vara kontoförande institut har ES rätt att på sökandens bekostnad genomföra erforderlig utredning för att kunna bedöma om sökanden uppfyller kraven enligt ES regelverk. Sådant utredning avseende utländsk sökande kan innefatta utlåtande rörande sökandens juridiska status, giltigheten i sökandens hemland av ES regelverk och av institutets förpliktelser som kontoförande institut samt möjligheten att verkställa svensk dom eller svensk skiljedom i sökandens hemland.

3.5 AVGIFTER

Ett kontoförande institut skall till ES betala avgifter i enlighet med den prislista som ES vid varje tid tillämpar. Information om ändrade priser kommer att sändas ut till samtliga kontoförande institut minst en månad innan den börjar tillämpas. Nya eller höjda avgifter som är föranledda av ändrad lagstiftning eller beslut av domstol eller

myndighet skall dock tillämpas fr o m den tidpunkt som följer av den ändrade lagstiftningen eller beslutet. För de tjänster som ES ansett undantagna från mervärdesskatt och där skatteverket senare skulle bedöma dem som skattepliktiga eller om rättspraxis ändras så att de blir skattepliktiga, äger ES rätt att i efterhand fakturera mervärdesskatt på aktuella tjänster.

A 4. FÖRVALTARE

4.1 TILLTRÄDESKRAV

4.1.1 Allmänna krav

För vp-konto får, istället för ägaren till finansiella instrument, en förvaltare, som erhållit tillstånd härtill av ES, registreras som innehavare av kontot i ägares ställe.

Allmänna krav på företag som får registreras som förvaltare framgår av 3 kap 7 – 12 §§ LKF.

Endast juridiska personer kan antas som förvaltare.

4.1.2 Organisation

Förvaltare skall ha ändamålsenlig organisation av sin verksamhet vad gäller ledning, rutiner och bemanning med kompetent personal. Förvaltare skall ha tillgång till erforderlig teknisk och juridisk sakkunskap.

4.1.3 Kapitalstyrka

Förvaltare skall ha en betryggande kapitalstyrka. Härmed avses att företaget skall ha ett bundet eget kapital eller motsvarande, som enligt vid var tid gällande lagstiftning i det land företaget har sitt säte gäller för företag med sådan verksamhet som förvaltaren bedriver.

4.1.4 Teknisk anslutning

Förvaltare svarar för att det från förvaltarens egna tekniska system finns en vid var tid väl fungerande teknisk kommunikation med VPC-systemet dels för rösträtsregistrering av aktieägare inför bolagsstämma och för fullgörande av uppgiftsskyldigheten enligt A 4.5, dels för kontoföringen på de vp-konton som öppnas för förvaltarens räkning och på dennes uppdrag. För denna kommunikation skall förvaltare, som själv inte är kontoförande institut, utse ett kontoförande institut. I sistnämnda fall skall det kontoförande institutet skriftligen till ES bekräfta sitt åtagande för förvaltarens räkning. Se vidare A 7.

4.1.5 Utläggning av verksamhet

Förvaltare kan, efter tillstånd från ES, i verksamheten som förvaltare anlita extern personal eller använda externa tekniska resurser för att fullgöra uppgifter som åligger förvaltaren.

4.1.6 Lämplighet i övrigt

Utöver ovanstående krav skall en förvaltare även i övrigt av ES bedömas vara lämplig att utses till förvaltare i VPC-systemet.

4.2 KONTAKTPERSONER

Förvaltare skall utse en eller flera kontaktperson/er med ansvar för teknisk kommunikation med ES och för juridiska frågor rörande förvaltarskapet. Kontaktperson kan antingen vara en viss befattningshavare eller särskild enhet inom företaget.

4.3 FÖRTECKNING ÖVER FÖRVALTARENS KUNDER MM

En förvaltare skall föra förteckningar i ordnad form över de värdepapper som förvaltas för kunds räkning samt ha rutiner som säkerställer att kunders värdepapper inte sammanblandas med förvaltarens egna innehav. Förvaltarens interna förteckningar över ägare och andra rättighetshavare till förvaltarregistrerade värdepapper skall

innehålla de uppgifter som behövs för att dessa skall kunna ta tillvara sin rätt i förhållande till utgivaren av värdepapperen och tredje man. En förvaltare av aktier i ett avstämningsbolag skall ha rutiner som säkerställer att aktieägare som har sina aktier kontoförda hos förvaltaren i rätt tid kan införas tillfälligt i aktieboken inför bolagsstämma i bolaget.

Alternativ för skattehantering av förvaltarregistrerade innehav, se B 8.5.

4.4 SÄRSKILDA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR VISSA UTLÄNDSKA VÄRDEPAPPER PÅ FÖRVALTARKONTO

Särskilda förutsättningar gäller för vissa utländska värdepapper som kontoförs av ES enligt avtal med utländskt förvaringsinstitut. Information om vilka dessa värdepapper är lämnas på ES hemsida www.euroclear.com. De särskilda förutsättningarna, som innebär begränsningar i och villkor för ES åtaganden avseende deltagande vid bolagsstämma m m, framgår av 4.4.1 - 4.4.3. Om värdepappren registreras på förvaltarkonto skall förvaltaren i avtal med ägare till nämnda värdepapper överenskomma om förutsättningarna nedan, i den mån ägaren till värdepappret berörs.

4.4.1 Begränsningar av ES åtaganden

Följande begränsningar gäller avseende ES åtaganden enligt 4.4:

- (1) ES medverkar inte till att ägare av värdepappret har möjlighet att delta på bolagsstämma eller att på bolagsstämma rösta för värdepappret.
- (2) ES medverkar inte till att ägare av värdepappret har möjlighet att delta i bolagshändelse om deltagandet är frivilligt. Begränsningen gäller dock inte uppköpserbudande (se vidare 4.4.2).

4.4.2 Försäljning av finansiella instrument eller rätter

För det fall en bolagshändelse resulterar i att ES för förvaltarens räkning erhåller i) ett annat finansiellt instrument än en aktie, ii) en aktie som enligt ES bedömning inte kan registreras i VPC-systemet eller iii) överskjutande rätter, uppdrar förvaltaren åt ES att tillse att sådana finansiella instrument eller rätter säljs på förvaltarens vägnar (se vidare 4.4.3).

ES skall lämna uppgifter om gjord försäljning till förvaltaren som därefter skall, om så erfordras, upprätta avräkningsnota till sin kund.

4.4.3 Kostnader för försäljning och växling

Utbetalning till förvaltare av försäljningslikvid enligt 4.4.2 ovan och kontant utdelning sker genom ES försorg i svenska kronor.

ES har rätt att ur försäljningslikvid respektive utdelningsbelopp, utta skälig ersättning för försäljnings- och/eller växlingskostnader, innan beloppet utbetalas till förvaltaren. Växling av utländsk valuta till svenska kronor sker till den valutakurs som tillämpas av den bank som för ändamålet anlitas av ES vid tidpunkten för växlingen.

4.5 UPPGIFTSSKYLDIGHET

På begäran av ES skall en förvaltare lämna uppgift om de aktieägare i avstämningsbolag vilkas aktier är förvaltarregistrerade. Uppgifterna skall avse:

- (1) namn, person-, organisations- eller registreringsnummer samt postadress avseende aktieägaren; samt
- (2) det antal aktier av olika slag som varje aktieägare äger.

På begäran av ES skall en förvaltare lämna motsvarande uppgifter om ägare av andra värdepapper än aktier i avstämningsbolag om ES behöver uppgifterna för att

kunna fullgöra ett åtagande enligt lag eller ett avtal med emittenten och utlämnandet av uppgifterna inte strider mot en bestämmelse om tystnadsplikt i lag.

Uppgifterna skall avse förhållandena vid den tidpunkt som ES bestämmer. En förvaltare är inte skyldig att lämna de uppgifter som avses i första stycket om Finansinspektionen har medgett undantag från uppgiftsskyldigheten.

4.6 PRÖVNING AV ANSÖKAN

Vid prövning av ansökan om att få vara förvaltare har ES rätt att på sökandens bekostnad genomföra den utredning som behövs för att kunna bedöma om sökanden uppfyller kraven enligt ES regelverk. Sådan utredning avseende en utländsk sökande kan innefatta ett utlåtande rörande sökandens juridiska status, giltigheten av förvaltarens åtaganden samt möjligheten att verkställa en svensk dom eller en svensk skiljedom i sökandens hemland.

4.7 AVGIFTER

En förvaltare skall till ES betala avgifter i enlighet med den prislista som ES vid var tid tillämpar. Särskild prislista tillämpas för vissa utländska Värdepapper enligt 4.4. Information om ändrade priser kommer att sändas ut till samtliga förvaltare minst en månad innan den börjar tillämpas. Nya eller höjda avgifter som är föranledda av ändrad lagstiftning eller beslut av domstol eller myndighet skall dock tillämpas från den tidpunkt som följer av den ändrade lagstiftningen eller beslutet.

Om avgifterna för ES förvaring av Värdepapper utomlands enligt 4.4 förändras, har ES rätt att från samma tidpunkt göra motsvarande ändring i den särskilda prislistan.

För de tjänster som ES ansett undantagna från mervärdesskatt och där skatteverket senare skulle bedöma dem som skattepliktiga eller om rättspraxis ändras så att de blir skattepliktiga, äger ES rätt att i efterhand fakturera mervärdesskatt på aktuella tjänster.

A 5. CLEARINGMEDLEM

5.1 TILLTRÄDESKRAV

5.1.1 Allmänna krav

Företag som önskar delta i ES clearing och avveckling av finansiella instrument kan antas som clearingmedlem.

Allmänna krav på clearingmedlemmar framgår av 21 kap 1-5 §§ LVM.

Endast juridiska personer kan antas som clearingmedlemmar. För att kunna delta i clearingen för annans räkning krävs att företaget är värdepappersinstitut (eller motsvarande i annat land). För centralbanker, clearingorganisationer eller CSDer gäller särskilda regler.

5.1.2 Organisation

Clearingmedlem skall ha en ändamålsenlig organisation av sin verksamhet vad gäller ledning, rutiner och bemanning med kompetent personal. Clearingmedlem skall ha tillgång till erforderlig teknisk och juridisk sakkunskap.

5.1.3 Kapitalstyrka

Clearingmedlem skall ha en betryggande kapitalstyrka. Clearingmedlem skall ha ett bundet eget kapital eller motsvarande som minst uppgår till det belopp som enligt vid var tid gällande lagstiftning i det land företaget har sitt säte gäller för sådana företag, som bedriver handel med finansiella instrument för egen räkning. Om några legala krav på kapital ej gäller, skall företaget ha ett bundet eget kapital eller motsvarande om minst en miljard kronor.

5.1.4 Riskhanteringsplan

Clearingmedlem skall ha erforderliga rutiner och resurser för att kunna hantera de risker och problem som kan uppkomma i samband med avvecklingen. Övervägandena rörande riskhanteringen skall dokumenteras i en riskhanteringsplan, bl. a innehållande en beskrivning av hur olika risker skall förebyggas, vilka åtgärder som skall vidtas i en problemsituation och hur ansvaret för dessa åtgärder fördelas i clearingmedlemmens organisation. I riskhanteringsplanen för clearingmedlem som deltar för annans räkning skall särskilt beaktas medlemmens riskexponering i förhållande till sina kunder. Av riskhanteringsplanen bör även framgå hur clearingmedlemmen lever upp till kraven i 6 kap Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse. Detta gäller oavsett om rådet omfattar clearingmedlemmens verksamhet eller inte.

5.1.5 Värdepapperslån och krediter

Clearingmedlem svarar för att det i den utsträckning så erfordras inom den egna organisationen finns väl etablerade funktioner för att kunna hantera repor, värdepapperslån och krediter för egen och för kunders räkning samt säkerheter härför.

5.1.6 Teknisk anslutning

Clearingmedlem svarar för att det från medlemmens egna tekniska system finns en vid var tid väl fungerande teknisk kommunikation med VPC-systemet dels för inregistrering och uppföljning av clearingmedlemmens överföringsuppdrag och dels för kontoföring på de vp-konton som berörs av clearingmedlemmens uppdrag. För denna kommunikation skall clearingmedlem, som själv inte är kontoförande institut, utse ett kontoförande institut. I sistnämnda fall skall det kontoförande institutet skriftligen till ES bekräfta sitt åtagande för clearingmedlemmens räkning. Se vidare A 7.

5.1.7 Utläggning av verksamhet

Clearingmedlem kan, efter tillstånd från ES i verksamheten som clearingmedlem anlita extern personal, tillfälligt använda externa tekniska resurser eller uppdra åt annat företag att vidta registreringsåtgärder och att i övrigt fullgöra uppgifter som kan åligga clearingmedlem. Tillstånd att varaktigt anlita extern personal eller att använda externa tekniska resurser annat än i begränsad omfattning eller tillstånd att varaktigt uppdra åt annat företag att vidta registreringsåtgärder i VPC-systemet och att i övrigt fullgöra uppgifter som kan åligga clearingmedlem kan lämnas om särskilda skäl föreligger.

Vid prövning av ansökan om tillstånd enligt första stycket skall ES särskilt beakta clearingmedlemmens behov av att organisera verksamheten ändamålsenligt inom företaget, inom koncern eller inom grupp av företag med annan ekonomisk eller administrativ intressegemenskap. Tillstånd kan förenas med villkor. Därvid beaktas särskilt de säkerhetsmässiga aspekterna och behovet av en väl fungerande kommunikation i VPC-systemet.

5.1.8 Lämplighet i övrigt

Utöver ovanstående krav skall en clearingmedlem även i övrigt av ES bedömas vara lämplig att delta i ES clearingverksamhet.

5.2 KONTAKTPERSONER

Clearingmedlem skall utse en eller flera kontaktperson/-er med ansvar för teknisk kommunikation med ES och för riskhantering och övriga frågor som rör medlemmens clearing och avveckling. Kontaktperson kan antingen vara en viss befattningshavare eller särskild enhet inom företaget

5.3 PRÖVNING AV ANSÖKAN

Vid prövning av clearingmedlemsansökan har ES rätt att på sökandens bekostnad genomföra erforderlig utredning för att kunna bedöma om sökanden uppfyller kraven enligt ES regelverk. Sådan utredning avseende utländsk sökande kan innefatta utlåtande rörande sökandens juridiska status, giltigheten i sökandens hemland av ES regelverk och av medlemmens åtaganden i samband med clearing och avveckling samt möjligheten att verkställa svensk dom eller svensk skiljedom i sökandens hemland.

5.4 LIKVIDBANK

Clearingmedlem skall för likvidavvecklingen anlita av ES godkänd likvidbank. Krav för godkännande av likvidbank samt villkoren för sådan framgår av A 6.

5.5 AVGIFTER

Clearingmedlem skall till ES erlagga avgifter i enlighet med den prislista som ES vid var tid tillämpar. Information om ändrade priser kommer att sändas ut till samtliga clearingmedlemmar minst en månad innan ny prislista börjar tillämpas. Nya eller höjda avgifter som är föranledda av ändrad lagstiftning eller beslut av domstol eller myndighet börjar dock tillämpas vid den tidpunkt som följer av den ändrade lagstiftningen eller beslutet.

För de tjänster som ES ansett undantagna från mervärdesskatt och där skatteverket senare skulle bedöma dem som skattepliktiga eller om rättspraxis ändras så att de blir skattepliktiga, äger rätt att i efterhand fakturera mervärdesskatt på aktuella tjänster.

A 6. LIKVIDBANK

6.1 ALLMÄNNA KRAV

Institut som på clearingmedlems uppdrag och för dennes räkning skall ta emot och erlägga betalningar som avvecklas inom ramen för ES clearing och avveckling kan godkännas som likvidbank av ES.

Som likvidbank för betalningar i svenska kronor skall institutet vara godkänd deltagare i RIX.

Som likvidbank för betalningar i euro skall institutet:

- (1) vara deltagare i betalningssystem hos centralbank inom EMU och därvid ha tillgång till kredit i euro; eller
- (2) genom avtal med deltagare i sådant betalningssystem ha tillgång till kredit i euro på villkor som i huvudsak är likvärdiga med de som gäller vid deltagande i systemet.

6.2 KAPITALKRAV - EURO

Likvidbank som utför betalningar i euro skall ha en kapitalbas som motsvarar minst 8 procent av likvidbankens riskvägda exponeringsbelopp beräknade enligt 4 kap lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Om det finns särskilda skäl kan ES medge ett institut som har ett väl etablerat internationellt kontaktnät samt ett kontinuerligt och stort flöde av eurobetalningar rätt att delta som likvidbank för euro även om ovanstående krav inte är uppfyllt.

6.3 ÖVRIGT

6.3.1 Krediter

Likvidbank svarar för att det i den utsträckning så erfordras inom den egna organisationen finns väl etablerade funktioner för att kunna hantera repor och krediter för egen och för clearingmedlems räkning samt säkerheter härför.

6.3.2 Teknisk anslutning

Likvidbank svarar för att det från likvidbankens tekniska system finns en vid var tid väl fungerande teknisk kommunikation med VPC-systemet för inregistrering och uppföljning av likvidbankens betalningsuppdrag och säkerheter som berörs av likvidbankens betalningsuppdrag. För denna kommunikation skall likvidbank, som själv inte är kontoförande institut, utse ett kontoförande institut. I sistnämnda fall skall det kontoförande institutet skriftligen till ES bekräfta sitt åtagande för likvidbankens räkning i enlighet med särskilt formulär. Se vidare A 7.

6.3.3 Lämplighet i övrigt

Utöver ovanstående krav skall likvidbank även i övrigt av ES bedömas vara lämplig att som likvidbank delta i ES clearingverksamhet.

6.3.4 Kontaktpersoner

Likvidbank skall utse en eller flera kontaktperson/-er med ansvar för teknisk kommunikation med ES och för övriga frågor som rör likvidbankens uppdrag som likvidbank. Kontaktperson kan antingen vara en viss befattningshavare eller särskild enhet inom företaget.

6.4 PRÖVNING AV ANSÖKAN

Vid prövning av likvidbanksansökan har ES rätt att på sökandens bekostnad genomföra erforderlig utredning för att kunna bedöma om sökanden uppfyller kraven enligt ES regelverk. Sådan utredning avseende utländsk sökande kan innefatta utlåtande rörande sökandens juridiska status, giltigheten i sökandens hemland av ES regelverk och av institutets åtaganden i samband med clearing och avveckling samt möjligheten att verkställa svensk dom eller svensk skiljedom i sökandens hemland.

6.5 AVGIFTER

Likvidbank skall till ES erlægga avgifter i enlighet med den prislista som ES vid var tid tillämpar. Information om ändrade priser kommer att sändas ut till samtliga likvidbanker minst en månad innan ny prislista börjar tillämpas. Nya eller höjda avgifter som är föranledda av ändrad lagstiftning eller beslut av domstol eller myndighet börjar dock tillämpas vid den tidpunkt som följer av den ändrade lagstiftningen eller beslutet.

För de tjänster som ES ansett undantagna från mervärdesskatt och där skatteverket senare skulle bedöma dem som skattepliktiga eller om rättspraxis ändras så att de blir skattepliktiga, äger ES rätt att i efterhand fakturera mervärdesskatt på aktuella tjänster.

A 7. VILLKOR FÖR TEKNISK ANSLUTNING

7.1 TEKNISKT GRÄNSSNITT FÖR KONTOFÖRANDE INSTITUT, FÖRVALTARE, CLEARINGMEDLEM OCH LIKVIDBANK

De tekniska gränssnitten för deltagare med teknisk uppkoppling till VPC-systemet ingår i ES regelverk. De innehåller en beskrivning av VPC-systemet och behandlar huvudsakligen produkter, transaktioner, rapporter och filer. Gränssnitten skall användas av deltagaren vid utveckling och integration av egna ADB-system med VPC-systemet.

För ändringar i gränssnitten gäller vad som anges i A 13.

7.2 KOMMUNIKATIONSLÄNK OCH DATAÖVERFÖRD INFORMATION

Deltagare med teknisk uppkoppling skall ha minst en egen krypterad kommunikationslänk, såvida inte annat företag inom samma koncern eller grupp av företag med väsentlig ekonomisk intressegemenskap har det. En kommunikationslänk kan sålunda användas för samtliga deltagare inom sådan koncern eller grupp.

Deltagaren beställer via den tjänst avseende kommunikationslänk som skall användas från den i anslutningsavtalet angivna anslutningspunkten. ES svarar för service och övervakning av kommunikationslänken från ovan nämnda anslutningspunkt till ES .

Om ES eller deltagaren upptäcker fel i kommunikationslänken skall den andra parten omedelbart underrättas samt försök göras att minska den omedelbara skada som felet kan orsaka. ES felanmäler och handhar all kontakt gentemot den av ES anlitade nätoperatören. ES skall tillse att denne omedelbart söker avhjälpa felet.

7.3 KRYPTERING

Dataöverförd information skall vara krypterad på sätt som anges i vid var tid gällande gränssnitt. ES tillhandahåller och installerar krypteringsprogram. Vid behov skall deltagaren bereda ES tillträde till utrustningen. ES ansvarar för att information som överförs från ES i oförvanskat skick når fram t o m dekryptering vid den i anslutningsavtalet angivna anslutningspunkten. Deltagaren ansvarar för att information som överförs från deltagaren till ES i oförvanskat skick når fram t o m anslutningspunkten hos ES.

7.4 TEKNISK BESKRIVNING

Deltagaren skall i en teknisk beskrivning, vilken skall biläggas anslutningsavtalet, specificera följande uppgifter:

- data- och operativsystem, typ av teknisk anslutning, kommunikationsutrustning och hastighet avseende kommunikation med ES;
- teknisk utrustning, programvara samt leverantör härav som används vid filöverföring till och från ES; samt
- typ av teknik, teknisk utrustning, programvara samt leverantör härav som används för interaktiv kommunikation med ES.

Deltagaren ansvarar för att det finns tillförlitliga reservalternativ i händelse av drift- eller kommunikationsavbrott i de tekniska systemen hos deltagaren. Även sådant reservalternativ skall anges i den tekniska beskrivningen.

Deltagaren ansvarar för att den ovan angivna utrustningen är anpassad till vid var tid gällande gränssnitt.

7.5 ÄNDRING AV ANSLUTNINGSFORM, UTRUSTNING M M

Vid ändringar eller rättelser av fel i kommunikationslänk och/eller registreringsystem som ingår i eller är anslutna till VPC-systemet skall tester genomföras enligt ES instruktioner. ES och deltagarna svarar för sina respektive kostnader i samband med sådana tester.

Deltagare skall i god tid underrätta ES om förändringar som påverkar den tekniska beskrivningen samt till ES lämna en ny teknisk beskrivning av de delar som påverkats.

7.6 BACKUP OCH SÄKERHET

ES datoranläggningar är placerade på geografiskt åtskilda driftställen. Kommunikationen till datoranläggningarna är dubblerade och anläggningarna driftövervakas dygnet runt. ES tillämpar diskspeglning, innebärande att all produktionsdata uppdateras samtidigt.

I händelse av driftavbrott är ES målsättning att igångsättning av driften skall vara möjlig inom en timme.

ES skall snarast möjligt informera samtliga deltagare som berörs, om driftavbrott i VPC-systemet och när igångsättning av driften kan antas ske. Om så erfordras för rekonstruktion av data och återupptagande av driften, skall deltagaren på begäran av ES ånyo tillhandahålla information som före avbrottet överfördes till ES.

7.7 KOMMUNIKATIONSTIDER

Linjeförbindelserna mellan ES och deltagarna skall alltid vara öppna för kommunikation. Särskilt tidsschema gäller för kommunikation med VPC-systemet via terminal, se gränssnitt för kontoförande institut, clearingmedlem och likvidbank.

ES äger rätt att utanför ordinarie kontorstid stänga systemet för särskilda bearbetningar, uppdateringar och/eller service av hård- eller mjukvara. ES skall i god tid meddela deltagaren vid vilka tidpunkter sådana åtgärder planeras.

7.8 AVSTEG FRÅN TIDSSCHEMA

Efter framställan av deltagare eller på eget initiativ kan - om synnerliga skäl föreligger - ES tillfälligt göra avsteg från det tidsschema som gäller för kommunikation med VPC-systemet. Sådan framställan skall ske i god tid i enlighet med de anvisningar som meddelas av ES.

A 8. ANSVARSFÖRHÅLLANDEN

8.1 PARTSFÖRHÅLLANDEN

Detta avsnitt A 8 reglerar ansvaret mellan ES å ena sidan och kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem respektive likvidbank å andra sidan avseende förhållanden som regleras av ES regelverk. Det skall inte innebära någon inskränkning i kontoförande instituts respektive ES ansvar enligt lag.

8.2 ANSVARSFÖRHÅLLANDEN VID KONTOFÖRING

Kontoförande institut respektive ES skall ersätta skada som uppkommer till följd av brott mot ES regelverk och ersätta skada som kontoförande institut respektive ES uppsåtligen eller av oaktsamhet vållar i samband med kontoföringen i VPC-systemet. Motsvarande gäller om skadan orsakats av någon som anlåtats av ES respektive det kontoförande institutet.

8.3 ANSVARSFÖRHÅLLANDEN VID FÖRVALTARREGISTRERING

En förvaltare respektive ES skall ersätta skada som uppkommer till följd av brott mot ES regelverk eller som förvaltaren respektive ES uppsåtligen eller av oaktsamhet vållar i samband med verksamheten som förvaltare hos ES. Motsvarande gäller om skadan orsakas av någon som anlåtats av förvaltaren respektive av ES.

8.4 ANSVARSFÖRHÅLLANDEN I ES CLEARINGVERKSAMHET

Clearingmedlem, likvidbank respektive ES skall ersätta skada som uppkommer till följd av brott mot ES regelverk och ersätta skada som clearingmedlem, likvidbank respektive ES i sin verksamhet som clearingmedlem, likvidbank respektive clearingorganisation uppsåtligen eller av oaktsamhet vållar. Detta ansvar gäller såväl mellan ES å ena sidan och clearingmedlemmar och likvidbanker å andra sidan som inbördes mellan clearingmedlemmar och likvidbanker. ES är inte skyldigt att ersätta skada som clearingmedlem eller likvidbank lider på grund av åtgärd eller underlåtenhet av annan clearingmedlem eller likvidbank.

Det ansvar som kan åvila clearingmedlem eller likvidbank i egenskap av part i affärstransaktion som avvecklas inom ramen för ES clearingverksamhet regleras inte av ES regelverk.

8.5 ANSVARSBEGRÄNSNING

ES, kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem och likvidbank ansvarar inte för skada som beror på svensk eller utländsk lag, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, elavbrott, teleavbrott, brand, vattenskada, strejk, blockad, lockout, bojkott eller annan liknande omständighet utanför parts kontroll och vars följd part inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit. Förbehållet ifråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om part själv är föremål för eller vidtar sådan åtgärd.

ES, kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem och likvidbank är i intet fall ansvariga för indirekt skada.

För utländska värdepapper som för ES räkning förvaras hos en utländsk central värdepappersförvarare, depåbank eller annat förvaringsinstitut och som kontoförs hos ES enligt ett avtal mellan denne och ES, ansvarar inte ES, förvaltare, kontoförande institut eller clearingmedlemmar för skada som kan hänföras till verksamheten hos det utländska institutet. ES ansvarar inte för valutarisk som uppstår från det att ett belopp i utländsk valuta blivit tillgängligt för lyftning av ES för kontohavarens räkning, till dess att eventuell växling skett.

A 9. ÖVERVAKNING OCH UPPLYSNINGSSKYLDIGHET

9.1 ÖVERVAKNING

ES övervakar efterlevnaden av ES regelverk. För att kunna fullgöra sin övervakning har ES rätt att genom en auktoriserad revisor vidta erforderliga kontroller hos kontoförande institut, förvaltare och clearingmedlem och likvidbank. Det kontrollerade institutet skall bistå vid kontrollen och bereda ES tillgång till erforderligt material. En kontroll skall aviseras minst fem bankdagar i förväg, om det inte föreligger särskilda skäl. Om det vid kontrollen konstateras väsentliga brister, skall det kontrollerade institutet svara för kostnaderna för kontrollen.

Resultatet av kontrollen skall snarast möjligt tillställas det kontrollerade institutet.

9.2 UPPLYSNINGS- OCH UNDERRÄTTELSESKYLDIGHET

Ett företag som deltar som kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem eller likvidbank skall på begäran från ES lämna ES de upplysningar om sin verksamhet och sina förhållanden som behövs för att ES skall kunna fullgöra sina uppgifter enligt ES regelverk och enligt lag.

Företaget skall utan anmodan från ES inkomma till ES med årsredovisning (inklusive revisionsberättelse) samt i förekommande fall kvartalsrapport, så snart dessa blivit vederbörligt fastställda. Företaget skall vidare omedelbart underrätta ES om varje väsentligt förhållande som kommer till dess kännedom och som kan påverka den egna rätten att vara kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem respektive likvidbank.

Om företaget är utländskt skall företaget omedelbart underrätta ES om varje ändring av lag eller annan författning och varje beslut av domstol eller myndighet som påverkar tillämpningen av ES regelverk eller relevant svensk lag i företagets hemland.

Företaget skall medverka till att uppgifter hos myndigheter och andra behöriga organ som är att hänföra till eller är av betydelse för verksamheten som kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem respektive likvidbank lämnas ut till ES.

9.3 BEGRÄNSNINGAR PÅ GRUND AV LAG

Bestämmelserna i A 9.1 och A 9.2 gäller med de begränsningar som följer av lag, t ex beträffande tystnadsplikt.

9.4 ÖVNINGAR

För kontroll av kontoförande instituts, förvaltares, clearingmedlemmars och likvidbankers rutiner för riskhantering skall instituten delta i de larmövningar och andra övningar som ES genomför.

A 10. UPPHÖRANDE AV MEDLEMSKAP

10.1 UPPSÄGNING AV ANSLUTNINGSAVTAL

10.1.1 Kontoförande instituts och förvaltares rätt till uppsägning

Kontoförande institut och förvaltare äger rätt att säga upp sitt anslutningsavtal med ES med en uppsägningstid om två månader räknat från det månadsskifte som inträffat närmast efter det att ES mottagit uppsägningen. Det åligger därvid det kontoförande institutet eller förvaltaren att tillse att samtliga vp-konton som institutet kontoför eller som öppnats för förvaltarens räkning senast vid uppsägningstidens utgång avslutats eller överförts till annat kontoförande institut samt att i samband härmed tillse att eventuella rättighetshavares intressen tillgodoses. Vad som nu sagts gäller även emissionsinstitut.

10.1.2 Clearingmedlems rätt till uppsägning

Clearingmedlem äger rätt att säga upp anslutningsavtal med ES med en uppsägningstid om en månad räknat från det månadsskifte som inträffat närmast efter det att ES mottagit uppsägningen. Det åligger därvid clearingmedlemmen att tillse att samtliga överföringsuppdrag avseende clearingmedlemmen har avvecklats eller övertagits av annan clearingmedlem senast vid uppsägningstidens utgång.

10.1.3 Likvidbanks rätt till uppsägning

Likvidbank äger rätt att säga upp sitt åtagande som likvidbank för viss clearingmedlem med en uppsägningstid om fem bankdagar. Det åligger därvid likvidbanken att tillse att samtliga likvidbankens betalningsuppdrag för clearingmedlemmen har avvecklats eller övertagits av annan likvidbank senast vid uppsägningstidens utgång.

Om en clearingmedlem sagt upp sitt anslutningsavtal skall detta även anses innebära en uppsägning av likvidbankens åtagande för clearingmedlemmen.

10.1.4 ES rätt till uppsägning

ES har inte rätt att säga upp ett anslutningsavtal till upphörande i annat fall än i enlighet med andra stycket eller A 10.2.

ES har rätt att säga upp ett anslutningsavtal till upphörande, om samtidigt därmed samtliga gällande anslutningsavtal med andra kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlemmar eller likvidbanker sägs upp till upphörande. Sådan uppsägning skall åtföljas av ett förslag till hur ES åligganden enligt anslutningsavtalen och ES regelverk skall organiseras härefter. Anslutningsavtalen upphör att gälla 12 månader efter det månadsskifte som inträffar närmast efter det att ES avsänt uppsägningen eller vid den senare tidpunkt som ES anger i uppsägningen.

10.2 UTESLUTNING AV KONTOFÖRANDE INSTITUT, FÖRVALTARE OCH CLEARINGMEDLEM

10.2.1 Grunder för uteslutning

Om ett företag som deltar som kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlem inte längre uppfyller villkoren för deltagande enligt A 3-5, har ES rätt att utesluta företaget från fortsatt deltagande i ES kontoföring, clearing och avveckling.

ES har vidare rätt att besluta att deltagande skall upphöra om någon av följande förutsättningar föreligger:

- (1) företaget bryter mot bestämmelse i Regelverket;
- (2) förutsättningar för tillämpningen av Regelverket i företagets hemland enligt ES skäligen bedömning ändras på sådant sätt att förutsättning för att delta i ES inte längre föreligger; eller

- (3) företaget försätts i konkurs, lämnar in egen konkursansökan, ställer in betalningarna, är föremål för ackordsförfarande eller företagsrekonstruktion, eller annan omständighet föreligger som tyder på att företaget är på obestånd.

Om ES beslutat att utesluta clearingmedlem skall likvidbankens åtagande för clearingmedlemmen upphöra vid samma tidpunkt som clearingmedlemskapet upphör enligt A 10.2.3.

10.2.2 Tillfällig avstängning

Innan ES beslutar om uteslutning av deltagare skall ES, om det inte bedöms uppenbart onödigt, ge företaget tillfälle att inom en av ES beslutad tidsfrist inkomma med förklaring eller vidta rättelse. ES har rätt att i avvaktan härpå helt eller delvis omedelbart avstänga företaget från fortsatt deltagande.

Ifråga om clearingmedlem gäller dock att så snart ES får vetskap om att konkurs, företagsrekonstruktion eller annat därmed jämförbart förfarande har inletts mot en clearingmedlem kommer ytterligare överföringsuppdrag från clearingmedlemmen att avvisas. Redan inrapporterade uppdrag kommer att bli föremål för matchning och klarmarkering i enlighet med normala regler för hantering av överföringsuppdrag, se C 2.

10.2.3 Tidpunkt för upphörande av medlemskap

Uteslutningen träder i kraft med omedelbar verkan, såvida inte annat beslutas av ES.

10.3 UTESLUTNING AV LIKVIDBANK

10.3.1 Grunder för uteslutning

Om en likvidbank inte längre uppfyller villkoren för deltagande enligt A 6, har ES rätt att utesluta likvidbanken från fortsatt deltagande i ES clearing och avveckling.

ES har vidare rätt att besluta att deltagande som likvidbank skall upphöra om någon av följande förutsättningar föreligger:

- (1) likvidbanken bryter mot bestämmelse i regelverket;
- (2) förutsättningar för tillämpningen av regelverket i likvidbankens hemland enligt ES skäliga bedömning ändras på sådant sätt att förutsättning för att delta i ES inte längre föreligger; eller
- (3) likvidbanken försätts i konkurs, lämnar in egen konkursansökan, ställer in betalningarna, är föremål för ackordsförfarande eller företagsrekonstruktion, eller annan omständighet föreligger som tyder på att likvidbanken är på obestånd.

10.3.2 Tillfällig avstängning

Innan ES beslutar om uteslutning av likvidbank skall ES, om det inte bedöms uppenbart onödigt, ge likvidbanken tillfälle att inom en av ES beslutad tidsfrist inkomma med förklaring eller vidta rättelse. ES har rätt att i avvaktan härpå helt eller delvis omedelbart avstänga likvidbanken från fortsatt deltagande.

Så snart ES får vetskap om att konkurs eller annat därmed jämförbart förfarande har inletts mot en likvidbank kommer ytterligare överföringsuppdrag från likvidbanken att avvisas. Redan inrapporterade uppdrag kommer att bli föremål för matchning och klarmarkering i enlighet med normala regler för hantering av överföringsuppdrag, se C 2.

10.3.3 Tidpunkt för upphörande av medlemskap

Uteslutningen träder i kraft med omedelbar verkan, såvida inte annat beslutas av ES.

A 11. EXTRAORDINÄRA ÅTGÄRDER

11.1 RÄTT FÖR ES ATT VIDTA ÅTGÄRDER

ES skall, om så erfordras till följd av allvarlig marknadsstörning, allvarliga störningar i kommunikationerna, allvarliga tekniska problem eller av andra synnerliga skäl, omedelbart vidta de åtgärder som erfordras för att ES på ett säkert sätt skall kunna upprätthålla sin verksamhet. ES skall vid vidtagandet av sådana åtgärder i möjligaste mån försöka begränsa skadorna av de aktuella störningarna. Vad som ovan angivits inskränker inte det ansvar som kan åvila ES respektive kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem eller likvidbank enligt A 8.

11.2 UNDERRÄTTELSE

ES skall snarast möjligt underrätta samtliga kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlemmar och likvidbanker om de extraordinära åtgärderna och om ES bedömer erforderligt även övriga som berörs av åtgärderna. De kontoförande instituten, förvaltarna och clearingmedlemmarna skall i den mån åtgärderna eller störningarna berör deras kunder snarast på lämpligt sätt informera dessa.

A 12. INSYN OCH TYSTNADSPLIKT

12.1 KONTOFÖRANDE INSTITUTS RÄTT TILL INSYN

Ett kontoförande institut som är behörigt att vidta en registreringsåtgärd genom anteckning på ett vp-konto har rätt till insyn på det aktuella vp-kontot endast i den mån det behövs för att det kontoförande institutet skall kunna fullgöra ett uppdrag inom ramen för sin behörighet. En kontohavare kan medge ett kontoförande institut en utökad rätt till insyn på vp-kontot.

Ett kontoförande institut som utför registreringar i VPC-systemet på uppdrag av förvaltare eller clearingmedlem har rätt till insyn i förvaltarens eller clearingmedlemmens vp-konton och andra konton inom ramen för den behörighet som förvaltaren eller clearingmedlemmen har.

12.2 TYSTNADSPLIKT

ES, kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem och likvidbank förbinder sig att inte utan stöd av lag eller medgivande röja information som erhållits om kontoförande instituts, förvaltares, clearingmedlems, likvidbanks respektive ES affärs- och driftförhållanden. Den som är eller har varit anställd eller uppdragstagare hos ES, kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem eller likvidbank får inte obehörigen röja eller utnyttja uppgifter som har registrerats i ett avstämningsregister eller på annat konto inom ramen för VPC-systemet eller vad han i anställningen eller under uppdraget fått veta om annans affärsförhållanden eller personliga förhållanden.

Det åligger ES, kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem och likvidbank att tillse att deras respektive anställda och uppdragstagare respekterar skyldigheterna enligt första stycket.

A 13. ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG

13.1 INITIATIV TILL ÄNDRINGAR

ES äger i enlighet med vad som nedan anges rätt att göra de ändringar av och tillägg till ES regelverk som ES bedömer erforderliga.

Kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlem kan själv eller genom en intresseorganisation eller annan företrädare föreslå ändringar av ES regelverk, som skall behandlas av ES.

13.2 FÖRSLAG TILL ÄNDRINGAR

ES skall sända ut förslag till ändringar i ES regelverk till samtliga kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlemmar och likvidbanker, vilka skall beredas möjlighet att inom viss angiven tid lämna synpunkter på förslaget. Tiden för lämnande av synpunkter skall normalt inte understiga en månad.

13.3 SAMRÅD

Sedan ett förslag till ändring i ES regelverk sänts ut skall ES – om ett kontoförande institut, en förvaltare, clearingmedlem eller en likvidbank så påfordrar – samråda med dessa.

Samråd får i följande fall ske i begränsad omfattning:

- (1) om en ändring endast avser clearingverksamheten behöver samråd inte ske med de kontoförande instituten eller förvaltarna;
- (2) om en ändring endast avser kontoföring behöver samråd inte ske med clearingmedlemmarna, likvidbankerna och förvaltarna; och
- (3) om en ändring endast avser förvaltarregistrering behöver samråd inte ske med de kontoförande instituten, clearingmedlemmarna eller likvidbankerna.

Samråd kan påkallas av Svenska Fondhandlareföreningen eller annan intresseorganisation i vilken kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlemmar ingår, dock senast tio Bankdagar efter mottagande av förslag till ändringar.

Om det bedöms som lämpligt kan ES för samråd rörande viss eller vissa ändringar tillsätta en särskild samrådsgrupp med företrädare för ES samt kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlemmar. Om samrådsgruppen skall behandla förslag som framställts av ett enskilt kontoförande institut, en förvaltare eller en clearingmedlem skall företrädare för denne ingå i samrådsgruppen.

Samråd skall normalt avslutas inom den tidsperiod som gäller för synpunkter enligt A 13.2.

13.4 VILLKOR FÖR GENOMFÖRANDE AV ÄNDRINGAR

Ändring av ES regelverk, i annat fall än som anges i tredje stycket nedan, får inte ske om en tredjedel av samtliga kontoförande institut, förvaltare och clearingmedlemmar motsätter sig ändringen. Den som deltar i verksamheten hos ES i mer än en av dessa egenskaper skall härvid endast räknas en gång. En ändring som endast avser clearingverksamheten får inte genomföras om en tredjedel av samtliga clearingmedlemmar motsätter sig ändringen. På motsvarande sätt gäller att en ändring som endast avser kontoföring inte får genomföras om en tredjedel av de kontoförande instituten motsätter sig ändringen och att en ändring som endast avser förvaltarregistrering inte får genomföras om en tredjedel av förvaltarna motsätter sig ändringen.

Svenska Fondhandlareföreningen och annan intresseorganisation för kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlemmar, skall ha rätt att för sina medlemmars

räkning avge bindande samtycke enligt första stycket såvida inte en medlem till ES skriftligen reserverar sig mot den föreslagna ändringen.

Om det föreligger särskilda skäl eller om en ändring föranleds av svensk eller utländsk lagstiftning eller av avgörande eller beslut av domstol eller myndighet, får ändring av ES regelverk beslutas och genomföras utan utsändande av förslag enligt A 13.2 eller samråd enligt A 13.3 första och andra stycket. ES skall i sådant fall underrätta berörda kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlemmar om skälen till att samråd ej skett.

13.5 UNDERRÄTTELSE OM ÄNDRINGAR

Kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlemmar och likvidbanker skall – sedan tiden för synpunkter enligt A 13.2 löpt ut – underrättas av ES om beslutade ändringar av ES regelverk. Om en ändring berör kunder hos, eller avtalsparter till kontoförande institut, förvaltare eller clearingmedlemmar åligger det respektive företag att underrätta sina berörda kunder eller avtalsparter.

13.6 IKRAFTTRÄDANDE AV ÄNDRINGAR

Ändringar av ES regelverk skall träda ikraft den dag ES bestämmer och som infaller tidigast 30 dagar efter det att ES avsänt underrättelse om ändringar enligt A 13.5, såvida inte en annan tidigare ikraftträdandetidpunkt överenskommit. I sistnämnda fall skall bestämmelserna i A 13.4 första och andra stycket gälla i tillämpliga delar. ES äger dock föreskriva att ändringar som genomförs med stöd av bestämmelsen i A 13.4 tredje stycket skall träda ikraft vid en tidigare tidpunkt än vad som nyss angivits.

A 14. TILLÄMPLIG LAG OCH TVISTELÖSNING

14.1 LAGVAL

Tolkning och tillämpning av regelverket skall vara underkastade svensk rätt.

14.2 GÄLLANDE LAG FÖR FÖRFOGANDEN AVSEENDEN VP-KONTON OCH FINANSIELLA INSTRUMENT KONTOFÖRDA PÅ VP-KONTO

Den sakrättsliga verkan av förfoganden avseende vp-konton och finansiella instrument som är kontoförda på vp-konto regleras av 6 kap LKF.

14.3 TVISTELÖSNING

Twister med anledning av regelverket mellan ES och kontoförande institut, förvaltare, clearingmedlem eller likvidbank eller mellan clearingmedlemmar skall slutligt avgöras av skiljemän enligt vid tidpunkten för påkallandet av skiljeförfarande gällande svensk lagstiftning om skiljeförfarande. Rättegångsbalkens regler om omröstning, förening av mål och fördelning av rättegångskostnader skall äga tillämpning.

Skiljeförfarandet skall hållas på svenska och äga rum i Stockholm, Sverige.

14.4 TVIST RÖRANDE BETALNING AV AVGIFT

Utan hinder av A 14.3 får tvister rörande betalning av avgift till ES föras vid allmän domstol i Sverige.

B. KONTOFÖRING PÅ VP-KONTO

B 1. KONTOFÖRANDE INSTITUT

1.1 VPC-SYSTEMET

VPC-systemet är den övergripande beteckningen på ES tekniska system för registrering och kontoföring av värdepapper och för clearing och avveckling av handel med värdepapper. VPC-systemet omfattar det operativa systemet för informations- och transaktionshantering m m. För en översikt över VPC-systemets olika delsystem och komponenter hänvisas till Användarmanualen.

Företag som ansluts till ES som kontoförande institut, erhåller tillgång till VPC-systemets kontoföringsfunktioner via terminal, filöverföringar och/eller dator-datorkommunikation. Villkoren för den tekniska anslutningen återfinns i A 7 samt i de Tekniska gränssnitten för kontoförande institut, clearingmedlem och likvidbank.

1.2 KONTOFÖRANDE INSTITUTETS ÅTAGANDE

Företag som erhåller tillstånd som kontoförande institut får behörighet att på ES vägnar öppna vp-konton och/eller registrera nya eller ändrade uppgifter på vp-konton. Dessa åtgärder betecknas som kontoföring. Kontoförande institut ansvarar gentemot ES för att inga andra åtgärder vidtas än sådana där det föreligger ett klart och tydligt uppdrag från kontohavare eller blivande kontohavare, antingen denne är ägare, förvaltare, emittent (gäller emissionsinstitut) eller annan rättighetshavare.

Ett kontoförande institut får inte utan godtagbara skäl vägra att öppna vp-konto för förvärvare eller innehavare av finansiellt instrument som registerförs av ES. Vissa finansiella instrument får endast kontoföras på viss typ av vp-konton (PM-konto, förvaltarkonto, servicekonto).

1.3 KONTOFÖRANDE INSTITUTETS UPPDRAGSGIVARE

Den som förvärvar värdepapper väljer vilket kontoförande institut som skall öppna vp-konto för registrering av förvärvet. Vid emission av värdepapper bestämmer emittenten vilket eller vilka kontoförande institut som skall vidta de registreringsåtgärder som föranleds av emissionen och på vilka konton registrering skall ske. För kontoföring i samband med emittentuppdrag gäller både ES regelverk för kontoföring och clearing och regelverket för emittenter och emissionsinstitut.

Uppdraget från kontohavaren kan regleras i avtal mellan denne och det kontoförande institutet.

Det kontoförande institut som har öppnat ett vp-konto skall vidta registreringsåtgärder såvitt avser det vp-kontot. Andra kontoförande institut kan endast registrera överföringar till kontot.

Ett kontoförande institut som endast har rätt att vidta registreringsåtgärder för egen räkning, har enbart tillgång till funktioner för att vidta registreringsåtgärder på vp-konton identifierade med det egna organisations- eller identifieringsnumret.

Ett kontoförande institut identifieras i VPC-systemet med organisations- eller registreringsnummer och en särskild sk KI-identitet.

1.4 FULLMAKT FÖR KONTOFÖRANDE INSTITUT

Annat kontoförande institut än det som öppnat ett visst vp-konto kan ges rätt till insyn i och/eller rätt att vidta vissa registreringsåtgärder på kontot genom anteckning om fullmakt för detta kontoförande institut. Sådan fullmakt lämnas av kontohavaren och skall registreras på aktuellt vp-konto av det kontoförande institut som öppnat kontot. Fullmakt gäller till dess att den avregistrerats från vp-kontot. Fullmakt kan inte registreras på PM-konto eller servicekonto.

Följande olika slag av fullmakter för annat kontoförande institut kan registreras:

- (1) insynfullmakt - ger rätt till insyn i alla uppgifter på vp-kontot;
- (2) dispositionsfullmakt - ger rätt till insyn i alla uppgifter på och dispositionsrätt till vp-kontot; och
- (3) säljfullmakt - ger dispositionsrätt under en begränsad tid till ett bestämt antal värdepapper av ett visst slag på vp-kontot.

1.5 BEHÖRIGHET FÖR ANVÄNDARE

Ett kontoförande institut skall ha en väl fungerande behörighetsadministration i syfte att undvika otillbörlig registrering i eller otillbörligt utnyttjande av VPC-systemet. Det kontoförande institutet skall ha regler och rutiner för bestämmande av vilka personer som skall få rätt till insyn i och/eller rätt att vidta registreringsåtgärder i VPC-systemet samt rutiner för kontroll och uppföljning av användningen av utdelade behörigheter.

1.6 BEHÖRIGHETSADMINISTRATION

Ett kontoförande institut kan välja att för sin behörighetsadministration använda s k kontorsbehörighet. Rätt till insyn i och/eller rätt att vidta registreringsåtgärder begränsas därigenom till behörig personal under visst angivet kontor eller arbetsställe.

VPC-systemet innehåller funktioner som ger möjlighet att kontrollera vilken person hos det kontoförande institutet som vidtagit en viss registreringsåtgärd. ES kan medge att det kontoförande institutet beträffande viss specifik kommunikation med VPC-systemet, använder sig av ett system, varigenom sådan kontroll inte utförs inom ramen för VPC-systemet. Det kontoförande institutet svarar i sådana fall för att behörighetskontrollen sker inom det egna datasystemet och skall till ES lämna en skriftlig redogörelse för hur detta görs och är på ES anmodan skyldig att bistå med information om vilken person hos det kontoförande institutet som vidtagit en viss registreringsåtgärd.

1.7 ÄNDRINGS- OCH INCIDENTRAPPORTER

Till stöd för kontroll och uppföljning av behörighetsadministrationen framställs dagligen i VPC-systemet en rapport till respektive kontoförande institut över alla namn-, adress- och bankkontoändringar som görs via terminal. Rapporten innehåller ändringar avseende kontohavare, förmyndare, ombud, panthavare och annan rättighetshavare och är uppdelad på ägarkonton respektive förvaltarkonton.

Vidare framställs också rapporter över tillbud i VPC-systemet, s k incidentrapporter. Av rapporterna framgår om försök har gjorts att få tillgång till VPC-systemet utan erforderlig behörighet.

B 2. REGISTRERINGAR PÅ AVSTÄMNINGSKONTO

2.1 AVSTÄMNINGSREGISTER OCH AVSTÄMNINGSKONTO

Ett avstämningsregister upprättas för varje slag av finansiellt instrument som kontoförs enligt LKF. ES upprättar avstämningsregister enligt avtal med emittenten av instrumentet eller – i vissa fall – med utländsk kontohållare eller depåbank.

Avstämningsregister består av avstämningskonton, som i sin tur består av sådan information som enligt LKF skall registreras avseende (i) visst antal av visst slag av finansiellt instrument och (ii) viss innehavare. Information på avstämningskonto sammanställs för visuell presentation i form av vp-konto.

En förvärvare av kontoförda finansiella instrument måste för att bli registrerad på avstämningskonto i eget namn, låta öppna ett (eller valfritt antal) vp-konto(-n) hos valfritt kontoförande institut. Vp-kontot kommer, sedan förvärvet blivit slutligt registrerat i avstämningsregister, att innehålla information om aktuellt avstämningskonto.

2.2 ANMÄLAN FÖR REGISTRERING

När en uppgift som skall registreras på avstämningskonto enligt lag anmäls av vp-kontohavaren till det kontoförande institutet, skall institutet genast göra registreringen. Registreringsåtgärder med anledning av anmälningar från statliga myndigheter utförs av ES, som också vidtar erforderliga registreringsåtgärder med anledning av överföringar av utländskt värdepapper mellan vp-konto och kontosystem hos annan central värdepappersförvarare eller depåbank, hos vilken värdepapperet är registrerat. För de åtgärder som föregår en sådan registrering kan ES föreskriva särskilda rutiner.

En registreringsanmälan får avslås av det kontoförande institutet om det saknas förutsättningar för registrering. Det kontoförande institutet skall skriftligen underrätta den som gjort anmälan om beslutet och ange skälen härför.

2.3 OFULLSTÄNDIG ANMÄLAN MM

Om en registreringsanmälan är ofullständig men bristen går att avhjälpa, får det kontoförande institutet anmoda anmälaren att komplettera sin anmälan. I avvaktan på komplettering kan kontospärr och kontotext registreras på det aktuella vp-kontot, se B 6.5.

Ett kontoförande institut får också, om det finns särskilda skäl, vidta en ofullständig registreringsåtgärd och samtidigt hänskjuta frågan till ES för beslut.

2.4 RÄTTELSER

Om den som har vidtagit en registreringsåtgärd upptäcker att det skett en felaktig registrering, får den rättas av det kontoförande institutet endast om oriktigheten uppkommit till följd av att den som vidtagit registreringsåtgärden eller någon annan har gjort sig skyldig till skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende eller till följd av något tekniskt fel. Den som berörs av åtgärden skall lämnas tillfälle att yttra sig, om inte rättelsen är till förmån för denne eller yttrande annars är uppenbart obehövligt.

2.5 OMPRÖVNING

ES skall på begäran av den som berörs av en registreringsåtgärd ompröva beslut om registreringsåtgärd som ett kontoförande institut har fattat.

Ett kontoförande institut som vidtar en åtgärd eller fattar ett beslut som går en kontohavare eller någon annan emot, skall skriftligen underrätta den berörde om beslutet, om skälen för detta och om möjligheten att begära omprövning hos ES.

B 3. KONTON I VPC-SYSTEMET

3.1 OLIKA SLAG AV KONTON

I VPC-systemet förekommer olika slag av konton för att möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig hantering av kontoföring och clearing och avveckling. Flertalet konton utgör vp-konton.

Vp-konton är en sammanfattande benämning på sådana konton som kan innehålla ett eller flera avstämningsskonton, vilka beskrivs under 3.1.1. Den grundläggande indelningen av vp-konton beskrivs närmare under 3.2. För att underlätta särskild hantering av olika vp-konton för olika ändamål och kontohavare finns vissa funktioner som kan registreras på vissa vp-konton. Dessa beskrivs under 3.3. Utöver vp-konton förekommer i VPC-systemet även konton för hantering av likvidbelopp, som beskrivs under 3.4.

3.1.1 Avstämningsskonto

Ett avstämningsskonto ingår enligt LKF i ett avstämningssregister. Ett eller flera avstämningsskonton som ingår i ett eller flera avstämningssregister sammanställs på vp-konto. Ett vp-konto är således ett av ES upprättat konto som utgör en sammanställning av ett eller flera avstämningsskonton, som ingår i ett eller flera avstämningssregister. Ett vp-konto kan kombineras med olika funktioner som underlättar hanteringen av de på kontot registrerade värdepapperen i olika avseenden.

3.2 INDELNING AV VP-KONTON

Ett vp-konto är registrerat antingen i ägarens namn (ägarkonto) eller i förvaltares namn i ägares ställe (förvaltarkonto). Med förvaltare avses i det följande företag som erhållit tillstånd av ES att registreras som förvaltare. Reglerna om vp-konton omfattar både ägarkonton och förvaltarkonton, såvida annat inte särskilt anges.

3.2.1 Vp-konto i ägares namn - ägarkonto

En ägare av värdepapper kan för sina värdepapper ha ett eller flera vp-konton öppnade i sitt eget namn eller låta värdepapperen vara förvaltarregistrerade. Ett vp-konto som är registrerat i ägarens namn kallas ägarkonto. Ägaren eller i förekommande fall ett ombud som anmälts som företrädare för ägaren aviseras om alla förändringar på kontot. Ett ordinärt vp-konto som ej har något särskilt registrerat ändamål eller funktion enligt 3.3 kallas vp-konto Bas.

3.2.2 Vp-konto i förvaltares namn i ägares ställe - förvaltarkonto

Värdepapper kan vara förvaltarregistrerade. Detta innebär att ett företag, som av ES godkänts som förvaltare i enlighet med A 4, registreras som innehavare av ett vp-konto med anmärkningen att värdepapperen innehas i ägares ställe. Ett vp-konto som är registrerat i förvaltares namn kallas förvaltarkonto och visar det samlade innehavet på vp-kontot för förvaltarens kunder. En förvaltare kan ha ett eller flera förvaltarkonton. ES aviseras endast förvaltaren om förändringar på förvaltarkontot. Ett förvaltarkonto som ej har något särskilt registrerat ändamål eller funktion enligt 3.3 kallas förvaltarkonto Bas.

3.2.3 PM-konto

Ett PM-konto är ett vp-konto på vilket endast sådana skuldförbindelser som ges ut under sk PM-program, får kontoföras. För utgivning och hantering av sådana instrument gäller ES regelverk för emittenter och emissionsinstitut. För utbetalningarna av ränte- och inlösenbelopp avseende dessa instrument gäller i princip de regler för likvidhantering som beskrivs i C 4 samt C 6.

3.2.4 Servicekonto

Ett servicekonto är ett vp-konto som får öppnas enligt särskilt avtal mellan ES och kontoförande institut. Om sådant avtal tecknats kan även vissa utländska finansiella instrument kontoföras på servicekonton. För att öppna servicekonto krävs medgivande från kontohavaren om insyn på kontot i enlighet med A 12.1. Endast det kontoförande institut som öppnat servicekontot kan ha rätt till sådan insyn på kontot. Servicekonto kan endast vara ägarkonto.

3.2.5 Medlemskonto

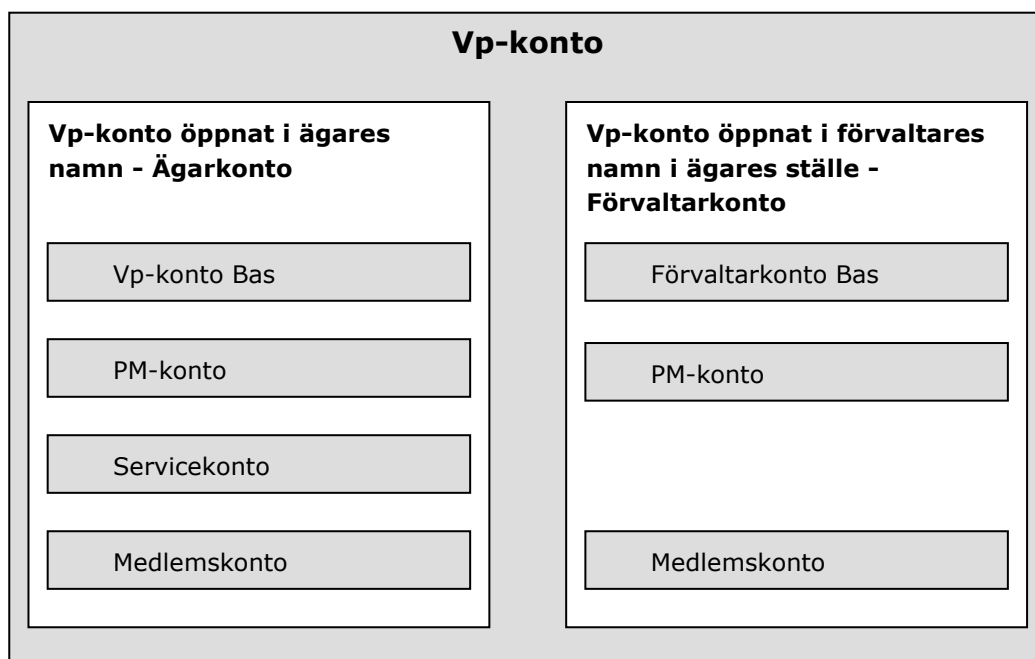
Ett medlemskonto är ett vp-konto som ES upprättar för varje clearingmedlem som deltar i AM-delen i samband med antagandet av clearingmedlemmen. Ett medlemskonto upprättas därutöver för varje ytterligare clearingmedlemsidentitet som skapas för clearingmedlemmen.

På medlemskontot registreras clearingmedlemmens överföringsuppdrag (per clearingmedlemsidentitet). I samband med avvecklingen överförs automatiskt levererade värdepapper till clearingmedlemmens medlemskonto. Det åligger clearingmedlemmen att själv anmäla överföringar från medlemskontot till andra vp-konton tillhöriga medlemmens kunder eller clearingmedlemmen själv. Detta skall göras snarast möjligt så att medlemskontot normalt inte utvisar något innehav annat än i samband med avvecklingen.

Ett medlemskonto för clearingmedlem som deltar i clearingendast för egen räkning utgör ett ägarkonto. Ett medlemskonto för clearingmedlem som deltar i clearingendast för annans räkning utgör ett förvaltarkonto.

3.2.6 Översikt

De olika slagen av vp-konton beskrivs översiktligt i nedanstående skiss.

3.3 SÄRSKILDA ÄNDAMÅL OCH FUNKTIONER FÖR VISSA VP-KONTON

3.3.1 Apport

En särskild markering kan registreras på ett vp-konto som används i samband med apportemissioner eller uppköpserbjudanden för kontoföring av apportegendom respektive aktier som erbjuds det uppköpande bolaget. Markeringen innebär att innehavet reserveras för viss bolagshändelse.

Apportfunktionen kan registreras på ägarkonto Bas, förvaltarkonto Bas eller servicekonto.

3.3.2 Handelslager

Ett särskilt vp-konto öppnas för en clearingmedlem för kontoföring av medlemmens handelslager. Clearingmedlemmen registreras som kontohavare och betraktas därmed som ägare till värdepapper på kontot. Förändringar på ett sådant konto aviseras inte.

Handelslagerfunktionen kan registreras på ägarkonto Bas eller på PM-konto.

3.3.3 Hembud

Ett hembudskonto är ett vp-konto som öppnas automatiskt vid överlåtelse av aktier som omfattas av hembudsskyldighet enligt bolagsordningen. På kontot, som öppnas för förvärvaren av aktierna, registreras hembudsaktierna intill dess att frågan om lösningsrätten slutligen prövats.

3.3.4 Kommissionspant

Kommissionspant kan registreras på ett vp-konto till förmån för clearingmedlem avseende likvid för köpta värdepapper som förvärvas i kommission för kunds räkning. Clearingmedlemmen initierar registreringen av panten.

Kommissionspant kan registreras på ägarkonto Bas eller på servicekonto.

3.3.5 Omläggning

Ett vp-konto som vid övergången till ett dematerialiserat värdepapperssystem (1989 eller 1990) inte kunde hänföras till ett visst kontoförande institut öppnades istället genom ES försorg utan angivande av kontoförande institut. Registreringsåtgärder på ett sådant vp-konto, som kallas omläggningskonto, kan ske först efter det att kontohavaren uppdragit åt ett visst kontoförande institut att omvandla det till ett vp-konto Bas.

Omläggningskonto är registrerat i ägarens namn.

3.3.6 Pant

Ett vp-konto där panträtt i värdepapper har registrerats kallas pantkonto, se vidare B 7.

3.3.7 Säkerhetskonto

Säkerhetskonto är benämningen på ett PM-konto som av clearingmedlem/likvidbank angivits för utnyttjande av kreditfacilitet för intradagskredit i svenska kronor hos Riksbanken, se vidare C 5. Säkerhetskonto kan inte användas för kredit i euro.

3.4 ANDRA KONTON ÄN VP-KONTON

Utöver ovannämnda konton för registrering av värdepappersinnehav tillhandahåller ES inom ramen för clearing- och avvecklingsverksamheten olika slag av konton för clearingmedlemmar och likvidbanker, t ex likvidavvecklingskonton och likvidnoteringskonton. För en närmare beskrivning av dessa konton hänvisas till C 3.

B 4. INFORMATION OM VP-KONTO¹

4.1 KONTOAVISERING

Innehavare av vp-konto underrättas om alla förändringar av uppgifter på kontot och om utbetalningar som sker avseende värdepapper som är registrerade på kontot (se dock handelslagerkonto B 3.3.2). Underrättelserna skickas antingen per post, s k vp-avier, eller efter särskild överenskommelse via internet eller på annat sätt. Förutom kontohavaren, underrättas registrerade panthavare och andra rättighetshavare som berörs av registreringen.

Underrättelserna framställs antingen på svenska eller engelska språket. Svensk text skrivs på underrättelser till mottagare bosatta i Sverige, Norge och Danmark samt till personer med svenskt personnummer bosatta i övriga världen. Övriga mottagare underrättas på engelska.

Uppgifter om innehavsförändringar aviseras normalt på avvecklingsdagen medan övriga förändringar av kontouppgifter aviseras på registreringsdagen. Utbetalningar aviseras normalt på bankdagen efter avstämningsdagen för utbetalningen ifråga. Avvikande tidschema kan förekomma i särskilda fall och efter särskild överenskommelse på marknaden.

Ett kontoförande institut kan överenskomma med ES om att aviseringar skall ombesörjas av institutet.

4.2 ÅRSKONTOUTDRAG MM

4.2.1 Uppgifter från ES

Kontohavare erhåller varje år före utgången av januari månad ett årsbesked utvisande kontots innehåll per den 31 december föregående år.

4.2.2 Uppgifter från kontoförande institut

Kontoförande institut skall om kontohavaren så begär lämna besked om de förändringar på kontot som ägt rum under det föregående året.

Efter begäran från kontohavare och registrerade pant- och rättighetshavare skall kontoförande institut även lämna besked om uppgifterna på visst vp-konto i den mån de berör hans rätt.

Kontohavare har därutöver rätt att när som helst av det kontoförande institutet begära ett kontoutdrag. På sådant kontoutdrag redovisas det totala värdepappersinnehavet samt innehavsförändringar på kontot under den tidsperiod som anges i uppdraget. Ett samlat kontoutdrag med motsvarande information kan även erhållas för en kontohavares samtliga vp-konton.

4.3 KONTOHISTORIK

Varje ändring av kontoinformation medför automatiskt att den gamla uppgiften kompletteras med datum för förändringen och lagras i ett register för kontohistorik, vilket sparas i minst 18 månader. Under denna tid är informationen åtkomlig för kontoförande institut genom VPC-systemet.

Alla transaktioner som avser innehavsförändringar på vp-konto lagras i minst 12 och längst 24 månader. Informationen är under lagringstiden åtkomlig för kontoförande institut genom VPC-systemet.

Historisk information angående ett vp-konto (kontoinformation och innehavsförändringar) är efter ovan angiven tid tillgänglig för det kontoförande institutet.

---

¹ Gäller ej Medlemskonto

B 5. ÖPPNANDE AV VP-KONTO M M²

5.1 GRUNDUPPGIFTER

Ett vp-konto identifieras med ett kontonummer som genereras med automatik vid öppnandet av kontot. För varje vp-konto anges vilket kontoförande institut som ansvarar för kontoföringen.

På vp-kontot skall kontohavarens namn och personnummer eller annat identifieringsnummer anges. Om svenskt personnummer eller annat identifieringsnummer saknas kommer kontohavaren på kontot att tilldelas ett registreringsnummer av ES.

På vp-konto skall vidare kontohavarens postadress anges. Adressuppgifterna för fysiska personer folkbokförda i Sverige uppdateras normalt varje vecka med uppgifter från SPAR adressregister. På samma sätt uppdateras adressuppgifterna för förmyndare, ombud, panthavare och annan rättighetshavare.

5.2 AVKASTNINGSKONTO MM

Vid öppnande av ett vp-konto skall minst ett konto i bank eller hos värdepappersinstitut anges, för insättning av utfallen avkastning och andra kontanta belopp. Ett av avkastningskontona skall anvisas för avkastning som utbetalas i svenska kronor. Endast ett avkastningskonto per valuta får anges. Ett avkastningskonto hos en utländsk bank skall anges med de uppgifter som erfordras enligt SWIFT:s regler. Om ett avkastningskonto av misstag inte har registrerats till ett vp-konto kommer utbetalningar till kontohavare med svensk adress att ske genom Bankgirocentralen (BGC) och till kontohavare med utländsk postadress att ske med utländsk check (SISU). Det sistnämnda gäller dock inte utbetalningar avseende PM-konton. För dessa sker utbetalning genom clearingmedlem.

5.3 UNDERÅRIG KONTOHAVARE

På vp-konto med underårig kontohavare skall förmyndare anges. Om förmyndare saknar svenskt personnummer, tilldelas denne på kontot ett registreringsnummer av ES. Myndighetsdagen för underårig kontohavare med svenskt personnummer bevakas automatiskt. I samband med myndighetsdagen tas uppgiften om förmyndare bort från vp-kontot.

5.4 DÖDSBO

Genom SPAR adressregister erhåller ES uppgift om avliden kontohavare folkbokförd i Sverige. Härigenom införs uppgiften automatiskt på samtliga vp-konton för kontohavaren. Samtidigt registreras med automatik dispositionsförbehåll för behörig företrädare för dödsboet på sådana konton.

5.5 GOD MAN OCH FÖRVALTARE ENLIGT FÖRÄLDRABALKEN

Om tingsrätt eller överförmyndare utsett god man för fysisk person skall den gode mannen normalt registreras som ombud på huvudmannens vp-konton. Tingsrätt kan även utse förvaltare med uppdrag som omfattar förvaltning av värdepapper. På huvudmannens vp-konto skall sådan förvaltare antecknas som ombud med ensam dispositionsrätt över konton.

5.6 ÖVERFÖRMYNDARSPÄRR

En fysisk persons värdepappersinnehav kan vara överförmyndarspärret enligt 13 kap 19 § eller 14 kap 21 § föräldrabalken. Överförmyndarspärret registreras på vp-konto

---

² Gäller ej Medlemskonto

genom att dispositionsförbehåll och kontotext antecknas. Av kontotext skall tydligt framgå dispositionsförbehållets innehåll.

5.7 SAMÄGARE

Om det finns flera ägare till ett värdepappersinnehav (samägare), kan endast en av ägarna registreras som kontohavare och företrädare för vp-kontot. Som kontoföreträdare måste någon utses som har skatterättsligt hemvist i Sverige. På vp-kontot antecknas särskilt att samägare finns. Sådan uppgift kan inte avregistreras från kontot. Om samägarförhållandet avslutas måste därför befintligt innehav överföras till nytt vp-konto, som öppnas för den ägare som därvid anmäls.

5.8 OMBUD FÖR KONTOHAVARE

Ombud för kontohavaren kan antecknas på vp-konto som är ägarkonto. Ombudet kan ges en begränsad dispositionsrätt genom att dispositionsförbehåll antecknas. Om ej annat antecknats får ombudet samma rätt till insyn i och dispositionsrätt över vp-kontot som kontohavaren.

Ombud registreras med angivande av adress och personnummer eller annat identifieringsnummer.

5.9 AVIMOTTAGARE

Om kontohavaren önskar att en annan person skall vara mottagare av aviseringar rörande vp-kontot, utan att på något annat sätt ha rätt till insyn i eller dispositionsrätt över ett vp-konto, skall mottagarens namn och adress registreras som c/o-adress. Mottagaren skall således i sådant fall inte registreras som ombud.

5.10 AVSLUTANDE AV VP-KONTO

Kontoförande institut får avsluta tomma vp-konton och ansvarar för att kontohavaren därvid inte förorsakas skada eller olägenhet.

B 6. KONTOFÖRBEHÅLL M M

6.1 DISPOSITIONSFÖRBEHÅLL

Begränsningar i en kontohavares eller ett ombuds rätt att förfoga över de på vp-konto registrerade värdepapperen kan registreras som dispositionsförbehåll. Det kontoförande institutet ansvarar för att i varje enskilt fall pröva dels om förutsättningar föreligger för att registrera ett dispositionsförbehåll, dels om en anmälan om innehavsförändring på ett vp-konto med dispositionsförbehåll får föranleda registreringsåtgärd.

6.2 MYNDIGHETSBELASTNING

På begäran av konkursförvaltare, kronofogdemyndighet eller annan statlig myndighet skall ES registrera respektive avregistrera s k myndighetsbelastning på vp-konto, t ex beslut avseende konkurs, utmätning, kvarstad och betalningssäkring. Registrering av myndighetsbelastning innebär att konkursförvaltaren eller myndigheten registreras som företrädare för vp-kontot med rätt att ensam disponera över kontot och att lämna uppdrag och anmälningar om transaktioner och överföringar från vp-kontot.

6.3 HEMBUDSFÖRBEHÅLL

Aktier som enligt bolagsordningen omfattas av hembudsskyldighet får inte vara förvaltarregistrerade, utan skall alltid registreras i ägarens namn. Vid överföring av sådana aktier från ett vp-konto till ett vp-konto med annan innehavare öppnas automatiskt ett nytt konto för mottagaren, s k hembudskonto. Detta konto är spärrat för vidare överföringar av aktierna under den tid som förvärvet prövas i enlighet med de aktuella hembudsvillkoren. Endast ES kan göra registreringar på ett hembudskonto. Det kontoförande institutet för det vp-konto, som förvärvaren angivit för kreditering av de mottagna aktierna, har rätt till insyn i hembudskontot under den tid som prövningen av lösningsrätten pågår.

Under prövningstiden utfallande avkastning från aktieinnehavet utbetalas till innehavaren av hembudskontot. Tilldelningar i samband med emissioner registreras på hembudskontot och följer sedan grundposten vid överföring av aktierna efter hembudsprövningen. Teckningsrätter som bokas in på hembudskontot under prövningstiden, tillfaller innehavaren av hembudskontot.

6.4 FÖRBEHÅLL VID EMISSION OCH UPPKÖP

I samband med apportemission och uppköpserbjudanden kan aktier tillhörande sådana aktieägare som anmäler intresse för emissionen eller uppköpserbjudandet avskiljas intill dess att anmälningstiden går ut och i enlighet med villkoren för emissionen respektive uppköpserbjudandet. De berörda aktierna registreras därvid på ett s k apportkonto med aktieägaren som kontohavare. Kontot blir spärrat för affärs- och överföringstransaktioner men fungerar i övrigt som vanligt.

6.5 KONTOSPÄRR

Om en handling eller en anmälan som utgör underlag för en registreringsåtgärd på vp-konto är ofullständig, kan kontot tillfälligt spärras. Orsaken till spärren skall anges som kontotext på kontot. Avhjälps bristen, skall kontospärren tas bort. Kontospärren innebär att överföringar till eller från kontot inte utan särskilda åtgärder från det kontoförande institutet kan registreras på kontot.

6.6 KONTOTEXT

För att underlätta administrationen av vp-konton kan ett kontoförande institut registrera kontotext med information om orsak till dispositionsförbehåll eller annan anteckning. Kontotext är endast åtkomlig via terminal.

B 7. REGISTRERING AV PANT OCH ANDRA RÄTTIGHETER

7.1 PANTSÄTTNING AV VP-KONTO OCH/ELLER VÄRDEPAPPER

En kontohavare kan pantsätta hela eller delar av sitt värdepappersinnehav. Pantsättning av ägarregistrerade värdepapper sker - såvitt annat inte anges nedan under B 7.7 - genom överföring av de pantsatta värdepapperen till ett särskilt vp-konto, s k pantkonto, på vilket panthavaren skall registreras. Panthavaren får skydd mot pantsättarens borgenärer i och med registreringen på pantkontot. Panthavares namn, adress och personnummer eller annat identifieringsnummer skall registreras. För Medlemskonto kan endast förvärvspant enligt B 7.7.1 registreras.

7.2 FLERA PANTHAVARE

Flera panthavare kan registreras som innehavare av panträtt i samma värdepapper. Varje panthavare registreras på pantkontot samt erhåller vid registreringen ett pantordningsnummer. Den först registrerade panthavaren erhåller pantordningsnummer ett osv.

7.3 BYTE AV PANTHAVARE

En panthavare kan överlåta sin panträtt till en annan panthavare, se B 7.8. Pantordningsnumret ändras inte vid byte av panthavare.

7.4 BYTE AV ÄGARE

Pantsatta värdepapper kan med panthavarens samtycke och med bibehållen pantförskrivning överföras till nytt pantkonto med ny ägare. Vid överföringen kommer registreringen av samtliga panthavare överföras till det nya pantkontot. Samtliga panthavare behåller sina pantordningsnummer.

7.5 AVREGISTRERING AV PANTRÄTT

Avregistrering av panträtt får endast ske efter anmälan från den registrerade panthavaren. Avregistreringen påverkar inte eventuella övriga panthavares pantordningsnummer.

7.6 KOMMISSIONSPANT

En kommissionär har i vissa situationer en lagstadgad rätt till pant i värdepapper. Kommissionären får skydd mot kommittentens borgenärer genom registrering av panträtten på vp-konto. Sådan registrering krävs dock inte om värdepapperen är förvaltarregistrerade.

För en kommissionär som är clearingmedlem kan kommissionspant registreras, varvid kommissionären registreras som panthavare och - om så erfordras - som rättighetshavare. Kommissionspant kan inte registreras vid köp av värdepapper som skall registreras på ett vp-konto som redan är pantsatt till annan (pantkonto) eller ett vp-konto med myndighetsbelastning och ej heller ett Medlemskonto eller PM-konto.

7.7 FÖRVÄRVSPANT PÅ PM-KONTO

Vid förvärv av värdepapper som skall registreras på ett säkerhetskonto sker - vid utnyttjande av riksbankskredit för avvecklingen hos ES i svenska kronor - en registrering av panträtt (förvärvspant) till förmån för Riksbanken. Sådan panträtt kommer att omfatta de förvärvade värdepapperen i enlighet med C 5.

Vid registrering av överföringsuppdrag av förvärv till övriga PM-konton sker samtidigt en automatisk registrering av panträtt (förvärvspant) till förmån för

clearingmedlemmen omfattande förvärvade värdepapper. Registreringen gäller längst till och med kl 18.00 på avvecklingsdagen. Förvärvspant som registreras i enlighet med denna punkt B 7.7 gäller till säkerhet för den likvid som angetts i överföringsuppdraget och gäller före varje annan särskild rätt som registreras på PM-kontot.

Om förvärvspant enligt andra stycket inte skall gälla för visst PM-konto, ansvarar clearingmedlemmen för att särskild registrering härom införs på kontot.

7.8 ÅTERPANTSÄTTNING³

7.8.1 Återpantsettning av innehav på ägarkonto

En panthavare kan förfoga över panträtten genom återpantsettning. Vid registrering av sådant förfogande skall återpantsettaren registreras på det aktuella pantkontot och får automatiskt nytt pantordningsnummer. Detta nummer skall förses med en hänvisning till det pantordningsnummer som återpantsettaren har.

7.8.2 Återpantsettning av innehav på förvaltarkonto

Vid förvaltares återpantsettning av värdepapper på ett förvaltarkonto registreras återpantsettningen på ett nytt förvaltarkonto till vilket de återpantsettade värdepapperen överförs. Förvaltarkontot med återpantsettningen registreras med den återpantsettande förvaltaren som innehavare.

Om den återpantsettande förvaltaren även är kontoförande institut kan registreringen av återpantsettningen inte göras av detta institut. Ett annat kontoförande institut måste därvid öppna nytt förvaltarkonto till vilket de återpantsettade värdepapperen överförs av det återpantsettande institutet. För det återpantsettade förvaltarkontot registreras därvid automatiskt en insynsfullmakt för återpantsettaren.

7.9 REGISTRERING AV ANNAN RÄTTIGHET ÄN PANTRÄTT⁴

En kontohavare kan låta registrera annan person som rättighetshavare på vp-kontot. En rättighetshavare skall registreras med namn, adress och person-, organisations- eller annat identifieringsnummer.

För följande typer av rättigheter kan annan mottagare än kontohavaren registreras:

- (1) rätt att delta i nyemission;
- (2) rätt att delta i fondemission;
- (3) rätt att erhålla utdelning eller ränta; samt
- (4) rätt att erhålla kapitalbelopp vid förfall eller inlösen av emitterade värdepapper.

För ett vp-konto kan endast en rättighetshavare för varje typ av rättighet registreras. Om flera personer avses få rättighet av samma typ, måste innehavet delas upp på flera vp-konton.

7.10 KONTO FÖR MOTTAGANDE AV RÄTTIGHET

För registrering av rättighetshavare avseende rättighet enligt (1) och (2) ovan skall anges det vp-konto för rättighetshavaren där värdepapperet kan registreras.

För registrering av rättighetshavare avseende rättighet enligt (3) och (4) ovan skall anges det avkastningskonto till vilket utbetalning skall ske. Om rättighetshavaren har skatterättsligt hemvist i utlandet, kan utländskt bankkonto registreras med angivande av de uppgifter som erfordras enligt SWIFTS regler. Om något bankkonto inte har registrerats kommer utbetalning till rättighetshavare med svensk postadress

---

³ Gäller ej medlemskonto

⁴ Gäller ej medlemskonto och PM-konto

att ske genom Bankgirocentralen (BGC) och till rättighetshavare med utländsk postadress med utländsk check (SISU). Se även B 5.2.

Om särskilt vp-konto inte har registrerats kommer rättighetshavaren endast att erhålla tilldelade värdepapper efter hänvändelse till det kontoförande institut som registrerat rättighetshavaren.

B 8. SKATTER

8.1 ALLMÄNT

I de fall ES betalar ut avkastning hänförlig till värdepapper på vp-konto, är ES i regel enligt lag skyldigt att innehålla källskatt - preliminärskatt eller kupongskatt - samt att svara för att kontrolluppgifter lämnas. I vissa fall har ES åtagit sig motsvarande skattehantering vad avser utländsk skatt. VPC-systemet innehåller därför ett flertal funktioner som stödjer denna hantering.

Det kontoförande institutet ansvarar för att korrekt uppgift om skattetekod och skatteländ (om annat än Sverige) registreras för varje kontohavare. Institutet skall därför tillse att kontohavaren (ägare eller förvaltare) lämnar erforderliga uppgifter. I de fall utländsk skattetekod registreras, skall den skattskyldige lämna intyg om sitt skatterättsliga hemvist samt styrka sin identitet.

8.2 PRELIMINÄRSKATT

ES skall enligt svensk lag innehålla preliminärskatt på aktieutdelning och räntebetalning som utbetalas genom ES. Skatteavdrag görs för fysiska personer, dödsbon och rättighetshavare (fysisk person eller dödsbo) med skatterättsligt hemvist i Sverige. Preliminärskatt uttas med 30 %. Om jämkning skall ske av preliminärskatt för fysisk person eller dödsbo, får detta registreras på ett vp-konto endast om jämkningen skall ske till 0 %.

För utdelning på utländska aktier och svenska depåbevis skall preliminärskatt uttas, om avräknad skatt understiger 30 %, med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den källskatt som innehållits i bolagets hemland och 30 %.

8.3 KUPONGSKATT

ES skall enligt svensk lag innehålla kupongskatt på aktieutdelning från avstämningsbolag som utbetalas genom ES. Kupongskatten innehålls för fysiska och juridiska personer, som vid utdelningstillfället har skatterättsligt hemvist utomlands. Kupongskatt tas ut med 30 %, om inte annat följer av tillämpning av dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och det land där mottagaren har sitt skatterättsliga hemvist. Kupongskatteavdragets storlek beror på vilket skatteländ och vilken skattetekod som är registrerad på vp-kontot.

8.4 UTLÄNDSK KÄLLSKATT

När det gäller utdelning från utländska bolag innehålls normalt utländsk källskatt av bolaget eller av utländsk depåbank. Innan ES sänder ut utbetalningen till mottagare med skattehemvist i Sverige innehålls preliminärskatt i enlighet med B 8.2. Mottagare med utländsk skattetekod erhåller ej direktnedsättning av den utländska källskatten i andra fall än då särskild skattehantering tillämpas.

8.5 SÄRSKILD SKATTEHANTERING

Kontoförande institut och förvaltare, som önskar erbjuda sina kunder direktnedsättning av amerikansk eller annan i VPC-systemet hanterbar utländsk källskatt, kan genom särskild överenskommelse med ES, avtala om särskild skattehantering.

C. CLEARING OCH AVVECKLING

C 1. ÖVERSIKT

1.1 DVP AVVECKLING

VPC-systemet för clearing och avveckling syftar till att garantera clearingmedlemmarna slutgiltig och oåterkallelig avveckling genom leverans mot betalning (DVP). Detta betyder bland annat att kapitalrisk ej uppstår för clearingmedlemmarna i avvecklingen, d v s ingen clearingmedlem riskerar att leverera till annan clearingmedlem utan att få betalt och vice versa. Avvecklingen sker brutto, antingen vid på förhand bestämda tidpunkter (DTGS) eller i realtid (RTGS). I det följande behandlas DTGS i avsnitten C 2-C 6 och RTGS i avsnitt C 7.

1.2 CENTRALBANKSLIKVIDITET OCH AFFÄRSBANKSLIKVIDITET

Avvecklingen av betalningsuppdrag sker i antingen centralbankspengar (fordran på Riksbanken) eller affärsbankspengar (fordran på likvidbank). Clearingmedlem som önskar erhålla och erlägga betalning i centralbankspengar måste vara likvidbank i enlighet med A 6. Clearingmedlem som inte är likvidbank skall erlägga och ta emot betalningar i affärsbankspengar genom den likvidbank som clearingmedlemmen anlitar. För likvidbank gäller de krav och villkor som framgår av A 6.

1.3 ADMINISTRATION AV KONTON FÖR BETALNINGSAVVECKLING

För överföring av kontoförda pengar avseende svenska kronor har Riksbanken uppdragit åt ES att administrera särskilda riksbankskonton, såvitt avser överföringar mellan likvidbankerna, sk likvidavvecklingskonton i SEK.

För avvecklingen av betalningar av euro mellan likvidbankerna, innehar ES ett klientmedelskonto i BoF för likvidbankernas räkning. Respektive likvidbanks tillgodohavande på klientmedelskontot redovisas i VPC-systemet på sk likvidavvecklingskonton i EUR.

Härigenom kommer samtliga betalningar att avvecklas i samma tekniska system som avvecklingen av värdepappersleveranser.

1.4 ES-REGISTRERADE VÄRDEPAPPER

Avvecklingen av värdepappersleveranser avser enbart sådana värdepapper som registerförs av ES i enlighet med LKF. Sådana värdepapper utgörs av såväl aktier och aktierelaterade instrument som obligationer och andra skuldförbindelser. Värdepapperen kan vara antingen sådana som ursprungligen emitterats i VPC-systemet enligt avtal mellan emittenten och ES eller utländska instrument där registreringen på vp-konto möjliggörs genom avtal mellan ES och utländsk CSD eller depåbank. Eftersom kontoföring av ES-registrerade värdepapper normalt förutsätter åtgärder av kontoförande institut måste clearingmedlem antingen erhålla tillstånd som sådant institut eller anlita annat kontoförande institut.

1.5 AVVECKLING

1.5.1 Avveckling vid bestämda tidpunkter (DTGS)

Alla åtgärder som brukar innefattas i begreppen clearing och avveckling ingår i en process som innehåller flera moment. De olika momenten i avvecklingsprocessen beskrivs i C 2. Avvecklingsprocessen avslutas med avveckling, som sker vid ett antal av ES på förhand bestämda tidpunkter. I avvecklingsprocessen skiljer ES mellan olika delmarknader och valutor, nämligen aktiemarknad (AM-delen) och penningmarknad

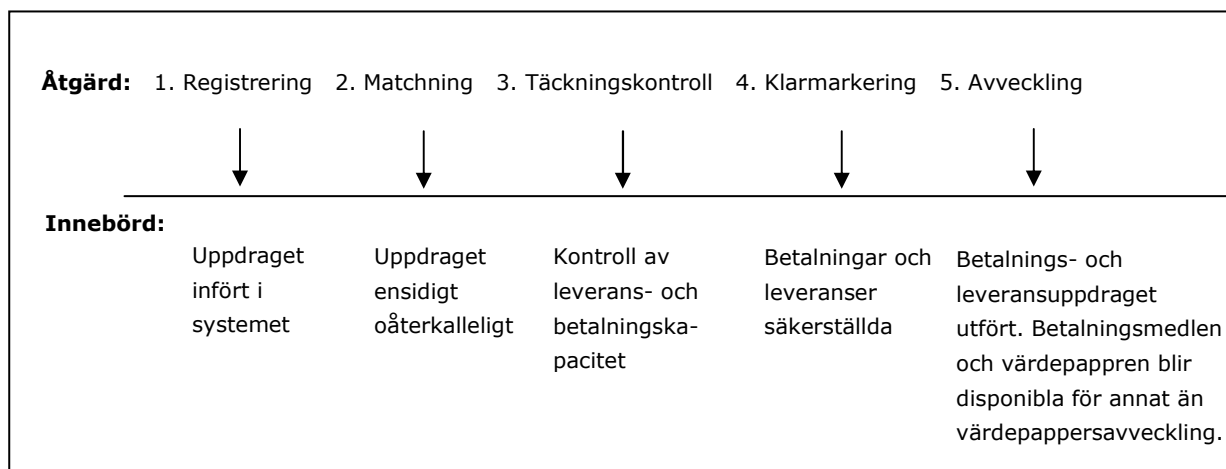
(PM-delen) respektive svenska kronor (SEK) och euro (EUR). En clearingmedlem som uppfyller villkoren enligt ES regelverk, har rätt att delta i avvecklingen av valfri delmarknad och valfri valuta.

1.5.2 Avveckling i realtid (RTGS)

En överföring av värdepapper från ett vp-konto till ett annat vp-konto med eller utan likvid kan göras genom en avveckling i realtid. Förutsättningarna härför beskrivs i C 7.

C 2. AVVECKLINGSPROCESSEN

2.1 ÖVERSIKT ÖVER AVVECKLINGSPROCESSEN

2.2 INFÖRANDE AV ÖVERFÖRINGSUPPDRAG

2.2.1 Clearingmedlems åtagande att leverera och betala
Avvecklingsprocessen börjar med att en clearingmedlem lämnar ett överföringsuppdrag till ES. Genom införande i VPC-systemet av överföringsuppdrag får clearingmedlem ett åtagande att leverera eller betala enligt uppdraget.

2.2.2 Införande av överföringsuppdrag
Överföringsuppdrag lämnas i form av särskilda systemtransaktioner som sammantagna innebär en instruktion till ES att effektuera leverans av värdepapper eller erläggande av betalning, allt i enlighet med ES regelverk, se vidare Produktspecifikationen.

Instruktionen innebär samtidigt ett åtagande för clearingmedlemmen att antingen:

- (1) leverera visst antal värdepapper av visst slag mot att betalning erläggs, eller
- (2) betala visst belopp i angiven valuta mot erhållen leverans av värdepapper.

Ett överföringsuppdrag skall anses vara infört i systemet när det registrerats hos ES, genom att instruktionen inkommit till i anslutningsavtalet angiven anslutningspunkt, se A 7.2.

2.2.3 Verkan av clearingmedlems obestånd

Clearingmedlem får införa överföringsuppdrag så länge medlemskapet består. I enlighet med A 10 har emellertid ES rätt att i händelse av medlemmens obestånd med omedelbar verkan tillfälligt eller permanent frånta medlemmen denna möjlighet.

2.3 MATCHNING

2.3.1 Matchning

Sedan ett överföringsuppdrag införts i systemet krävs normalt matchning av instruktionen för att avvecklingsprocessen skall fortsätta (undantag från matchning gäller för leveransuppdrag utan likvid). Detta innebär att båda clearingmedlemmarna måste lämna överensstämmande instruktioner, se dock nedan C 2.3.2 angående toleransmatchning. Den mottagande clearingmedlemmens överföringsuppdrag skall bekräfta att clearingmedlemmen antingen:

- (1) tar emot angivna värdepapper mot att betalning erläggs, eller

- (2) tar emot angiven betalning, genom att clearingmedlemmens likvidbank erhåller betalningen, mot leverans av värdepapper.

Systemet erbjuder även viss funktionalitet för förmatchning, se Användarmanual.

2.3.2 Toleransmatchning

Regler om toleransmatchning av likvidbelopp finns angivna i Särskilt beslut för toleransmatchning.

2.3.3 Matchade uppdrag oåterkalleliga

Matchningen innebär en kontroll av att båda clearingmedlemmarnas instruktioner överensstämmer. Sedan matchning skett kan ingen av parterna ensidigt återkalla sitt överföringsuppdrag. Om parterna är överens kan dock motbokning ske, vilket i sig skall ses som en ny transaktion vilken kräver matchning.

2.4 TÄCKNINGSKONTROLL

2.4.1 Avvecklingsutrymme

En clearingmedlem skall ha en likvidbank som i enlighet med särskild förbindelse åtagit sig att erlægga och ta emot betalning för clearingmedlemmens räkning.

Likvidbanken skall ange avvecklingsutrymme för clearingmedlem i enlighet med C

4.4.2. Clearingmedlem skall tillse att avvecklingsutrymmet skall uppgå till lägst av ES vid var tid beslutat belopp.

2.4.2 Täckningskontroll

På avvecklingsdagen görs en kontroll av clearingmedlemmarnas leverans- och betalningskapacitet. Detta sker genom täckningskontroll för samtliga leverans- och betalningsinstruktioner, som är matchade. Täckningskontrollen är en process som görs fortlöpande under hela dagen fram till sista tidpunkt för avveckling. Vid täckningskontrollen beräknas först leveranskapacitet, dvs om det finns tillräckligt innehav på vp-konto/medlemskonto. Om tillräckligt innehav finns, görs därefter kontroll av betalningskapacitet för betalande clearingmedlem. Om även tillräcklig betalningskapacitet finns blir både leverans- och betalningsinstruktionerna klarmarkerade.

För att så många instruktioner som möjligt skall kunna klarmarkeras, sker under täckningskontrollen nettningar, som löser upp förekommande låsningar (s k gridlocks). Dessa nettningar avser såväl leveranser som likvider och sker dels per clearingmedlem, dels bilateralt eller multilateralt.

2.5 KLARMARKERING

2.5.1 Klarmarkering

Klarmarkering innebär att ES ger överföringsuppdragen en särskild status, som markerar att clearingmedlemmarna har säkerställt att leverans och betalning kommer att ske, dvs att avvecklingen är säkerställd såväl i förhållande till tredje man som i förhållande till motparten i överföringsuppdraget.

2.5.2 Obestånd

Även om ett kollektivt obeståndsförfarande har inletts mot någon clearingmedlem eller likvidbank, kommer sådana överföringsuppdrag som vid den tidpunkten redan införts i systemet, ändå att avvecklas om förutsättningarna är uppfyllda, dvs leverans- och betalningskapacitet föreligger.

2.5.3 Ej klarmarkerade uppdrag

Ett infört uppdrag är inte säkerställt så länge det inte har klarmarkerats. Detta gäller oavsett om uppdraget är matchat eller inte. Säljarens clearingmedlem står därför risken att köparens clearingmedlem inte kommer att fullgöra sitt åtagande att erlægga

likvid för de köpta värdepapperen. Eftersom avveckling sker efter principen leverans mot likvid, begränsas säljarens risk till ersättningskostnadsrisken, dvs risken att tvingas sälja värdepapperet till ett lägre pris. På motsvarande sätt har köparens clearingmedlem en risk att säljarens clearingmedlem inte kommer att fullgöra sitt åtagande att leverera de sålda värdepapperen. Även i detta fall är risken begränsad till ersättningskostnadsrisken.

2.6 SLUTFÖRANDE AV AVVECKLINGSPROCESSEN

2.6.1 Avvecklingstidpunkt

ES slutför det sista momentet i avvecklingsprocessen på ett antal bestämda klockslag under dagen. Vid dessa tidpunkter avslutas avvecklingen för vart och ett av de överföringsuppdrag som då blivit klarmarkerat. Leveransen debiteras de vp-konton som anvisats av levererande clearingmedlem och krediteras de vp-konton som anvisats av mottagande clearingmedlem. Om inget annat vp-konto anvisats kommer leveransen debiteras eller krediteras clearingmedlemmens medlemskonto. Samtidigt görs betalningen för leveransen tillgänglig för mottagande clearingmedlems likvidbank i enlighet med reglerna för likvidhantering.

2.6.2 Avvecklingsomgångar

ES erbjuder dagligen flera tillfällen för avveckling i AM-delen och i PM-delen, s k avvecklingsomgångar. Avvecklingsschema, som anger när avvecklingsomgångarna inträffar, beslutas av ES.

2.6.3 Ej avvecklade uppdrag

Uppdrag som inte blivit klarmarkerade under dagen förfaller vid dagens slut. Om parterna önskar att avveckling skall ske någon senare dag måste nya instruktioner inrapporteras vilka kommer att behandlas enligt huvudregeln för nya överföringsuppdrag. Ny inrapportering av affärer som införts genom förmatchningsfunktionen sker dock med automatik under en begränsad tid, se Produktspecifikationen.

2.7 DELTAGARE OCH ÖVRIGA BERÖRDA I AVVECKLINGSPROCESSEN

2.7.1 Clearingmedlem och likvidbank

En clearingmedlem är ansvarig gentemot ES och övriga clearingmedlemmar för att uppfylla de åtaganden som följer av de överföringsuppdrag som denne lämnat till ES. En likvidbank deltar i avvecklingen på uppdrag av en clearingmedlem och är ansvarig gentemot ES, övriga clearingmedlemmar, övriga likvidbanker och i förekommande fall Riksbanken för att utföra och ta emot de betalningar som följer av överföringsuppdrag som lämnats av clearingmedlemmen och som ryms inom clearingmedlemmens avvecklingsutrymme, se C 4.4.2.

2.7.2 Deltagarregister

En clearingmedlem som antas av ES registreras i ES deltagarregister varvid även noteras vilka valutor och delmarknader clearingmedlemmen deltar i. Varje clearingmedlem tilldelas därvid minst en unik kod, s k clearingmedlemsidentitet, som identifierar samtliga clearingmedlemmens överföringsuppdrag.

2.7.3 Kontoförande institut och förvaltare

Ett kontoförande institut deltar inte i clearingmen ansvarar gentemot ES och clearingmedlem för clearingmedlems tekniska uppkoppling till ES. I de fall clearingmedlem själv är kontoförande institut svarar clearingmedlemmen för samtliga åtgärder som annars ankommer på sådant institut. När det gäller att öppna, ändra och avsluta vp-konton på uppdrag av kunder till clearingmedlem ansvarar det av kunden

utsedda kontoförande institutet eller förvaltaren i enlighet med ES regler för kontoförande institut och förvaltare.

2.8 AVVECKLINGSINCITAMENT

2.8.1 Incitament för säkerställande av åtaganden

För att säkerställa att clearingmedlemmarna uppfyller sina leverans- och betalningsåtaganden i enlighet med registrerade uppdrag på ett sådant sätt att en säker och effektiv avveckling ej äventyras, har ES rätt att vidta någon av åtgärderna enligt 2.8.2 – 2.8.4 nedan. Nivåer på avgifter och vite samt förutsättningar för publicering skall bestämmas i enlighet med av ES meddelat vid var tid gällande särskilt beslut.

2.8.2 Avgifter

ES har rätt att genom differentiering av transaktionsavgifterna skapa incitament för så tidig registrering som möjligt av överföringsuppdrag med motpart.

2.8.3 Publicering

ES har rätt att genom publicering av statistik, även med angivande av namn på clearingmedlemmar, informera om hur clearingmedlemmarna uppfyller sina leverans- och betalningsåtaganden. Informationen skall distribueras till samtliga clearingmedlemmar, kontoförande institut och likvidbanker antingen genom e-mail eller på ES hemsida (lösenordsskyddat).

2.8.4 Vite

ES har rätt att införa vitesbelopp som uttas av clearingmedlem, som inte uppfyller sina leverans- och betalningsåtaganden.

C 3. CLEARINGMEDLEMS ANSVAR

3.1 CLEARINGMEDLEMS ANSVAR FÖR LEVERANS OCH BETALNING

Clearingmedlem ansvarar för fullgörande av samtliga överföringsuppdrag som registreras i VPC-systemet för clearingmedlemmens räkning. Även om den underliggande värdepappersaffären som gett upphov till överföringsuppdraget skulle ha ingåtts av någon annan än clearingmedlemmen själv, åligger det således clearingmedlemmen att säkerställa att de värdepappersleveranser och betalningar som registrerats under clearingmedlemmens clearingmedlemsidentitet kan avvecklas på överenskommen avvecklingsdag. Denna skyldighet gäller dock ej om clearingmedlemmen därigenom skulle komma att utsättas för en betydande finansiell risk eller bryta mot någon för dess verksamhet gällande lag eller författning. Den gäller ej heller om clearingmedlemmen vid visst tillfälle inte rimligen kan för kunds räkning låna upp erforderliga värdepapper för leverans.

3.2 VÄRDEPAPPER

3.2.1 Leveranser av värdepapper

Ifråga om leveranser från vp-konto fullgörs uppdragen genom att clearingmedlemmen anvisar ett eller flera vp-konton där det finns erforderligt antal värdepapper som ES kan debitera på avvecklingsdagen. Vp-konton kan vara öppnade i clearingmedlemmens eget namn, i förvaltares namn eller i kunds namn och kan också vara betecknade som PM-konton. Om inget annat vp-konto anvisats av clearingmedlemmen debiteras clearingmedlemmens medlemskonto under förutsättning att kontot innehåller erforderligt antal värdepapper.

3.2.2 Medlemskonto

På medlemskontot noteras fortlöpande under avvecklingsprocessen samtliga leveranser (köp och sälj) av värdepapper i AM-delen. Om särskilt vp-konto för leverans ej anvisats av clearingmedlemmen vid dagens sista avvecklingsomgång, kommer saldot på medlemskontot att kvarstå som innehav på kontot. Det åligger clearingmedlem att tillse att Värdepapperen snarast möjligt överförs till annat vp-konto.

I PM-delen noteras clearingmedlemmens värdepappersleveranser på PM-konto. Vid registrering av överföringsuppdrag i PM-delen måste alltid anges vilket PM-konto som berörs av värdepappersleveransen.

3.2.3 Värdepapperslån mm

Det ankommer på clearingmedlemmen att genom värdepapperslån eller på annat sätt tillse att av clearingmedlemmen registrerade leveranser kan fullgöras på avvecklingsdagen.

3.3 LIKVIDER

3.3.1 Betalning av likvider

Ifråga om clearingmedlemmens betalningar kan dessa fullgöras med antingen centralbankspengar eller affärsbankspengar. Clearingmedlem som vill ha möjlighet att betala och få betalt med centralbankspengar måste själv vara likvidbank i aktuell valuta.

3.3.2 Anlitande av likvidbank

Clearingmedlem, som inte är likvidbank, måste avveckla med affärsbankspengar och skall därför anlita en likvidbank. Institutet måste uppfylla grundläggande kriterier för likvidbanker, se A 6. För likvidbank öppnas vid anslutningen till ES minst ett

likvidavvecklingskonto i SEK och/eller likvidavvecklingskonto i EUR för betalningar med centralbankspengar mellan likvidbankerna i avvecklingen hos ES.

3.3.3 Likvidnoteringskonto

För samtliga clearingmedlemmar öppnas vid anslutningen till ES minst ett likvidnoteringskonto för betalningar med affärsbankspengar. Kontot öppnas av ES i VPC-systemet för notering av clearingmedlemmens betalningsåtaganden i avvecklingsprocessen.

En clearingmedlem kan genom att tilldelas flera clearingmedlemsidentiteter (AM-delen) eller genom att ange flera PM-kontogrupper (PM-delen) erhålla flera likvidnoteringskonton, se vidare C 4.4.

3.3.4 Säkerhet för krediter

Det ankommer på clearingmedlem att genom krediter eller på annat sätt försäkra sig om att de av clearingmedlemmen registrerade betalningsuppdragen kan avvecklas. I VPC-systemet finns olika funktioner för säkerhetshantering för clearingmedlemmar och likvidbanker. Se angående kommissionspant B 7.6, förvärvspant B 7.7 samt kreditfacilitet via Riksbanken C 5.

C 4. LIKVIDHANTERING

4.1 CLEARINGMEDLEMS ÖVERFÖRINGSUPPDRAG AVSEENDE BETALNINGAR

4.1.1 Likvidnoteringskonto

En clearingmedlems uppdrag avseende betalning till annan clearingmedlem noteras på den betalande medlemmens likvidnoteringskonto. Därvid sker även motsvarande notering på motpartens likvidnoteringskonto. För att betalningsuppdraget (och däremot svarande leveransuppdrag) skall avvecklas av ES på angiven avvecklingsdag krävs att uppdraget matchas och därefter klarmarkeras. Ett likvidnoteringskonto öppnas för varje delmarknad och valuta som clearingmedlemmen deltar i.

4.1.2 Clearingmedlems betalning

Clearingmedlem erlägger och erhåller betalning för levererade värdepapper vid den avvecklingsomgång då betalningsuppdraget ifråga avvecklas.

Endast sådan clearingmedlem som också är likvidbank för egna betalningar i avvecklingen hos ES kan erlägga och ta emot betalningar i centralbankspengar. Sådana betalningar noteras både på likvidavvecklingskontot och på likvidnoteringskontot. Övriga clearingmedlemmars betalningar noteras endast på likvidnoteringskontot.

4.2 LIKVIDBANKS ÅTAGANDE

Genom att åta sig att vara likvidbank för clearingmedlem åtar sig likvidbanken dels gentemot clearingmedlemmen och dess motparter, dels gentemot ES att ta emot och erlägga betalningar för medlemmens räkning i enlighet med ES regelverk.

Likvidbankens skyldighet att notera betalningar som likvidbanken mottagit för clearingmedlemmens räkning på clearingmedlemmens bankkonto hos likvidbanken regleras ej av ES regelverk, liksom ej heller villkoren för hur clearingmedlemmen har rätt att disponera över sådant belopp för annat ändamål än för avveckling i ES. Dessa förhållanden får således överenskommas i annan ordning mellan likvidbanken och clearingmedlemmen.

4.3 MODELLER FÖR AVVECKLING I CENTRALBANKSPENGAR

Det förekommer flera erkända lösningar för att arrangera betalningar i centralbankspengar i samband med värdepappersavveckling. Nedan beskrivs de lösningar som används av ES för avvecklingen i centralbankspengar i svenska kronor respektive euro.

4.3.1 Avveckling i svenska kronor

För avveckling i svenska kronor har Riksbanken uppdragit åt ES att administrera överföring av kontoförda pengar över särskilda riksbankskonton benämnda likvidavvecklingskonton i SEK.⁵

Likvidbankens behållning på likvidavvecklingskontot utgör likvidbankens fordran i centralbankspengar på Riksbanken. Denna behållning får tas i anspråk av ES för klarmarkering och avveckling av sådana överföringsuppdrag avseende kontoförda pengar för clearingmedlem, som anlitar likvidbanken, som inkommer till ES i enlighet med regelverket.

4.3.2 Avveckling i euro

För avvecklingen av likvidbankernas betalningar i euro har ES öppnat ett klientmedelskonto för likvidbankernas räkning via BoF i TARGET 2. Centralbankspengar

---

⁵ Enligt Europeiska Centralbanken benämnd ”The integrated model” i dokumentet ”The use of central bank money for settling securities transactions, May 2004”

tillförs klientmedelskontot genom insättningar på kontot av likvidbankerna. Dessa insättningar redovisas av ES i VPC-systemet på särskilda konton benämnda likvidavvecklingskonton i EUR.⁶

Likvidbankens behållning på likvidavvecklingskontot utgör likvidbankens redovisningsfordran i centralbankspengar på ES. Denna behållning får tas i anspråk av ES för klarmarkering och avveckling av sådana betalningsuppdrag för clearingmedlem, som anlitar likvidbanken, som inkommer till ES i enlighet med regelverket.

4.4 SÄKERSTÄLLANDE AV AVVECKLINGEN

4.4.1 Kontroll av betalningskapacitet - clearingmedlem

För avveckling av en clearingmedlems betalningsuppdrag erfordras att clearingmedlemmen innehar erforderlig betalningskapacitet. Detta kontrolleras i avvecklingsprocessen genom kontroll i första hand av clearingmedlemmens avvecklingsutrymme och - om clearingmedlemmen anlitar annan som likvidbank - i andra hand av likvidbankens avvecklingsutrymme. Om erforderligt avvecklingsutrymme konstateras, blir betalningsuppdraget klarmarkerat. Uppdraget kommer därefter att avvecklas i nästkommande avvecklingsomgång.

4.4.2 Avvecklingsutrymme för clearingmedlem

Avvecklingsutrymmet för clearingmedlem är det belopp som utgör clearingmedlems betalningskapacitet och som prövas i samband med täckningskontroll och klarmarkering. Avvecklingsutrymmet noteras kontinuerligt under avvecklingsprocessen på clearingmedlemmens likvidnoteringskonto i ES. (För clearingmedlem som själv också är likvidbank gäller även C 4.4.4). Avvecklingsutrymme uppstår initialt genom att clearingmedlemmens likvidbank registrerar en limit eller en höjning av avvecklingsutrymmet på clearingmedlemmens likvidnoteringskonto, se nedan C 4.4.3 resp C 4.4.4. De båda tillvägagångssätten för registrering av avvecklingsutrymme som erbjuds är likvärdiga i avvecklingsprocessen och utgör endast olika systemtekniska möjligheter för registrering av avvecklingsutrymme.

Under avvecklingsprocessen ökar avvecklingsutrymmet genom att belopp som clearingmedlemmen har att erhålla i avvecklingen noteras på likvidnoteringskontot till följd av ett klarmarkerat betalningsuppdrag från annan clearingmedlem. Avvecklingsutrymmet minskar genom att belopp som clearingmedlemmen har att erlägga till annan clearingmedlem noteras på likvidnoteringskontot. Om de båda clearingmedlemmarna anlitar samma likvidbank kommer deras respektive avvecklingsutrymmen att påverkas, dvs öka respektive minska med samma belopp. Har clearingmedlemmarna olika likvidbanker kommer även likvidbankernas respektive avvecklingsutrymmen på likvidavvecklingskonton att öka respektive minska med samma belopp, se vidare C 4.4.5 nedan.

Avvecklingsutrymmet kan ökas eller minskas genom att en höjning respektive sänkning av limiten och/eller en höjning respektive sänkning av avvecklingsutrymmet registreras av likvidbanken, se nedan C 4.4.4.

4.4.3 Regler avseende avvecklingsutrymme för clearingmedlem

Regler för den lägsta nivå på avvecklingsutrymme som skall finnas tillgängligt på likvidnoteringskonto på avvecklingsdagen, sk grundavvecklingsutrymme⁷ och förväntat nettobetalsbelopp, återfinns i Särskilt beslut för Avvecklingsincitament.

Ovan nämnda regler innebär att likvidbanken för clearingmedlemmens räkning vid vissa fastställda tidpunkter skall registrera dels av ES framräknat

⁶ Enligt Europeiska Centralbanken benämnd "The memorandum model" i dokumentet "The use of central bank money for settling securities transactions, May 2004"

⁷ Tidigare benämnt "grundlimit".

grundavvecklingsutrymme, dels framräknat nettobetningsbelopp per delmarknad och valuta. Det avvecklingsutrymme som registrerats innebär ett intradagsåtagande från likvidbanken att betala detta belopp för clearingmedlemmens räkning. Avvecklingsutrymmet får höjas eller sänkas inom ramen för de regler som framgår av Särskilt beslut för avvecklingsincitament. Om klarmarkering av betalningsuppdrag skett genom att avvecklingsutrymmet utnyttjats, kan endast återstående avvecklingsutrymme sänkas.

ES förbehåller sig rätten att införa regler om att en sk minimilimit skall ställas under en av ES angiven tid. Registrering av minimilimit utförs av ES. För närvarande föreligger inget krav på minimilimit. Om sådana regler införs kan likvidbanken inte med omedelbar verkan sänka limiten under fastställd nivå.

4.4.4 Funktioner för justering av avvecklingsutrymme

I VPC-systemet tillhandahålls olika funktioner som möjliggör för likvidbanker att justera avvecklingsutrymme inom ramen för de regler som framgår av Särskilt beslut för avvecklingsincitament.

En limit som registrerats för clearingmedlem kan höjas eller sänkas genom att en ny limit registreras vilken ersätter den tidigare registreringen. Registrering av en sk stående limit innebär att limit åsätts automatiskt för clearingmedlemmen när VPC-systemet öppnar varje avvecklingsdag. En stående limit kan anges antingen med ett visst belopp eller som en obegränsad limit. En stående limit kan även registreras att gälla mellan angivna datum.

Om likvidbanken önskar justera avvecklingsutrymmet utan att ändra på den limit som registrerats för clearingmedlemmen, kan det göras genom att registrera en sk höjning eller sänkning av avvecklingsutrymme.

4.4.5 Avvecklingsutrymme för likvidbank

Avvecklingsutrymmet för likvidbank är det belopp som utgör likvidbankens betalningskapacitet och som prövas i samband med täckningskontroll och klarmarkering. Avvecklingsutrymmet noteras kontinuerligt under avvecklingsprocessen på likvidbankens likvidavvecklingskonto. Avvecklingsutrymme uppstår initialt genom att likvidbanken senast på avvecklingsdagens morgon själv överför i) likviditet i svenska kronor från sitt VPC LOM-konto i RIX till likvidavvecklingskontot i SEK och/eller ii) likviditet i euro från konto hos centralbank som tillhandahåller euro till sitt likvidavvecklingskonto i EUR, se nedan C 4.4.6.

Under avvecklingsprocessen ökar avvecklingsutrymmet genom att kontot krediteras med belopp som likvidbanken erhåller från annan likvidbank som betalning för ett klarmarkerat betalningsuppdrag för clearingmedlem under den andra likvidbanken. Avvecklingsutrymmet kan också ökas genom överföring av ytterligare likviditet till likvidavvecklingskontot enligt i) eller ii) ovan. Belopp som likvidbanken har att erlagga till annan likvidbank som betalning för klarmarkerat betalningsuppdrag för clearingmedlem kommer att minska avvecklingsutrymmet.

Avvecklingsutrymmet kan också minskas genom uttag från likvidavvecklingskontot. Uttag från likvidavvecklingskonto i SEK kan dock endast göras såvida nettoställningen gentemot Riksbanken medger det. Avvecklingsutrymmet i svenska kronor kan slutligen också ökas genom att likvidbanken utnyttjar den särskilda kreditfaciliteten för avvecklingen hos ES, se vidare C 5.

För betalningar till och från likvidavvecklingskontot i SEK gäller i förekommande fall utöver vad som anges i ES regelverk även Riksbankens regelverk.

4.4.6 Initial likviditet för likvidbank

En likvidbank skall säkerställa sina betalningsåtaganden för clearingmedlem/-mar i avvecklingen genom att avskilja medel för värdepappersavvecklingen senast på avvecklingsdagens morgon innan ES startar täckningskontrollen inför den första avvecklingsomgången. Detta görs genom att likvidbanken överför medel från i) sitt VPC LOM-konto i RIX till sitt likvidavvecklingskonto i SEK och/eller ii) konto hos centralbank som tillhandahåller euro till sitt likvidavvecklingskonto i EUR.

Regler för den lägsta nivå på avvecklingsutrymme som skall finnas tillgängligt på avvecklingsdagen, sk grundavvecklingsutrymme och förväntat nettobetalningsbelopp, återfinns i Särskilt beslut för Avvecklingsincitament.

4.5 FUNKTIONER FÖR ÖVERVAKNING AV KUNDERS EXPONERINGAR

4.5.1 Kontroll, övervakning och begränsning

Vissa överföringsuppdrag som clearingmedlem registrerar i VPC-systemet kan avse avveckling av affärstransaktioner som ingåtts av kunder till clearingmedlemmen. För att underlätta för clearingmedlem att kontrollera, övervaka och begränsa de exponeringar som uppkommer under avvecklingsprocessen för clearingmedlemmen i förhållande till sina kunder, tillhandahålls i VPC-systemet funktionerna i 4.5.2 och 4.5.3 nedan.

4.5.2 AM-delen – clearingmedlemsidentitet (CID)

För avveckling i AM-delen gäller följande. Clearingmedlem kan för viss kund, kundgrupp, interna enheter eller annat ändamål erhålla en eller flera identiteter (CID) för identifiering av de överföringsuppdrag som hänför sig till varje sådan kund, kundgrupp etc. För varje clearingmedlemsidentitet öppnas med automatik ett särskilt likvidnoteringskonto.

Om clearingmedlemmen har flera olika identiteter, kan clearingmedlemmen registrera avvecklingsutrymme på tillhörande likvidnoteringskonto. Regler för den lägsta nivå på avvecklingsutrymme som skall finnas tillgängligt på avvecklingsdagen, sk grundavvecklingsutrymme och förväntat nettobetalningsbelopp, återfinns i Särskilt beslut för Avvecklingsincitament.

Vid täckningskontrollen för överföringsuppdrag under en viss identitet kommer avvecklingsutrymmet att kontrolleras mot det likvidnoteringskonto som angetts för den aktuella identiteten. Om det saknas avvecklingsutrymme på angivet likvidnoteringskonto kommer uppdraget ej att bli klarmarkerat. För betalningsuppdrag som avser betalning till annan clearingmedlem kommer dock avvecklingsutrymmet alltid att begränsas till högst det avvecklingsutrymme som finns angivet av likvidbanken på clearingmedlemmens likvidnoteringskonto.

4.5.3 PM-delen – PM-kontogrupp

För avveckling i PM-delen gäller följande. Clearingmedlemmen skall för varje PM-konto ange en PM-kontogrupp med tillhörande likvidnoteringskonton. En PM-kontogrupp kan innehålla ett eller flera PM-konton. Om clearingmedlemmen har flera olika PM-kontogrupper kan clearingmedlemmen registrera avvecklingsutrymme på tillhörande likvidnoteringskonton. Regler för den lägsta nivå på avvecklingsutrymme som skall

finnas tillgängligt på avvecklingsdagen, sk grundavvecklingsutrymme och förväntat nettobetalmingsbelopp, återfinns i Särskilt beslut för Avvecklingsincitament. Vid täckningskontrollen för överföringsuppdrag kommer avvecklingsutrymmet att kontrolleras mot det likvidnoteringskonto som framgår av överföringsuppdraget. Om det saknas avvecklingsutrymme på detta likvidnoteringskonto kommer uppdraget ej att bli klarmarkerat. För betalningsuppdrag som avser betalning till annan clearingmedlem kommer dock avvecklingsutrymmet alltid att begränsas till högst det avvecklingsutrymme som finns angivet av likvidbanken på clearingmedlemmens likvidnoteringskonto.

C 5. KREDITFACILITETER VID AVVECKLING I SVENSKA KRONOR

5.1 ALLMÄNT OM KREDITFACILITETERNA

De kreditfaciliteter som regleras av ES regelverk erbjuds endast likvidbanker som är deltagare i RIX. Kreditgivningen, dvs relationen mellan riksbanken som långgivare och likvidbanken som låntagare, regleras i Riksbankens regelverk. Kreditfaciliteterna syftar till att ge likvidbanken möjlighet att anskaffa centralbankslikviditet för avvecklingen hos ES. Likviditeten kommer att bokföras på likvidbankens likvidavvecklingskonto i SEK (avvecklingsutrymme). I tjänsten ingår registrering av pantsättning och kontroll av belåningsvärde och omfattar dels förvärvade värdepapper, dels befintligt innehav på särskilt angivna vp-konton (PM-konton), som öppnats i likvidbankens namn. Dessa konton benämns säkerhetskonton, se B 3.3.7.

5.2 PANTSÄTTNING AV FÖRVÄRVADE VÄRDEPAPPER

Förvärvspantfunktionen innebär att de värdepapper, som i avvecklingen avses levereras till likvidbanken, vid klarmarkeringen pantregistreras till förmån för Riksbanken som säkerhet för kredit, som erfordras för erläggande av likvid för förvärvet. Kreditbeloppet noteras på likvidbankens likvidavvecklingskonto i SEK genom en kreditering, vilken ökar avvecklingsutrymmet för detta konto. Kreditbeloppet bestäms utifrån Riksbankens regler om belåningsvärde för värdepapper. Avvecklingsutrymmet kan omedelbart tas i anspråk för klarmarkering av betalning av likvid för de pantförskrivna värdepapperen.

5.3 PANTSÄTTNING AV INNEHAV

Pantsättningsfunktionen innebär att samtliga finansiella instrument på ett av likvidbanken särskilt anvisat säkerhetskonto pantregistreras till Riksbanken till säkerhet för kredit för betalningar i svenska kronor i samband med avvecklingen hos ES. Kreditbeloppet noteras på likvidbankens likvidavvecklingskonto i SEK genom en kreditering, vilken ökar avvecklingsutrymmet för detta konto. Kreditbeloppet bestäms utifrån Riksbankens regler om belåningsvärden för värdepapper. Samtliga värdepapper på säkerhetskottot ingår i beräkningen av belåningsvärdet. Pantsättningsfunktionen kan omfatta flera av likvidbanken anvisade säkerhetskonton.

Eftersom endast PM-konton kan anges som säkerhetskonto, innebär detta en begränsning i jämförelse med pantsättningsbara värdepapper för kredit i RIX.

5.4 FRISLÄPPANDE AV PANTEN

Riksbanken har medgivit – genom föreskrift i Riksbankens regelverk – att pantsättaren/likvidbanken får förfoga över de enligt C 5.2 och C 5.3 pantförskrivna värdepapperen under förutsättning att och så länge som belåningsvärdet för den återstående panten minst uppgår till den av Riksbanken vid var tid medgivna krediten.

C 6. BETALNING AV INLÖSEN OCH RÄNTA

6.1 LIKVIDNOTERINGSKONTO FÖR EMITTENT

För utbetalning av ränta på och inlösen av värdepapper som emitteras på PM-konto används för emittent av sådant instrument en PM-kontogrups likvidnoteringskonto. Utbetalningarna kommer att ske på angiven förfalldag genom debitering av emittentens likvidnoteringskonto och kreditering av likvidbankernas likvidavvecklingskonton och clearingmedlemmarnas likvidnoteringskonton. Därvid ökar respektive minskar utbetalarens respektive betalningsmottagarnas avvecklingsutrymme i enlighet med beskrivningen under C 4.3 och C 4.4.

6.2 AVVECKLINGSUTRYMME FÖR EMITTENT

Det åligger den clearingmedlem som är emittentens emissionsinstitut att senast på förfalldagen registrera erforderligt avvecklingsutrymme på emittentens likvidnoteringskonto. Regler avseende lägsta nivå för avvecklingsutrymme som skall finnas tillgängligt på avvecklingsdagen återfinns i Särskilt beslut för avvecklingsincitament.

6.3 RÄNTE- OCH INLÖSENPROCESSEN

För att minska likviditetsbehovet för ränte- och inlösenbetalningar tillämpas en särskild ränte- och inlösenrutin, som innefattar täckningskontroller och likviditetsbesparande åtgärder, se vidare Produktspecifikationen.

6.4 ÖVERFÖRINGSUPPDRAG

För införande av överföringsuppdrag avseende utbetalning av ränta och inlösen från den clearingmedlem som är emittentens emissionsinstitut respektive leverans av värdepapper som är föremål för inlösen från kontohavarens clearingmedlem gäller vad som anges i C 2.2.2.

6.5 SÄKERSTÄLLANDE OCH SLUTFÖRANDE AV AVVECKLINGSPROCESSEN

För säkerställande och slutförande av avvecklingsprocessen gäller C 2.4 - C 2.6.

C 7. BRUTTOAVVECKLING I REALTID – RTGS

7.1 ALLMÄNT

Bruttoavveckling i realtid kan ske genom RTGS-funktionen. Avveckling genom RTGS kan ske med eller utan likvid.

Samtliga ES-registrerade värdepapper, med undantag av premieobligationer, kan avvecklas genom RTGS. Avveckling genom RTGS utan likvid kan ske då VPC-systemet håller öppet och RTGS med likvid då även RIX och i förekommande fall TARGET 2 håller öppet för registrering av överföringsuppdrag, se Användarmanual.

7.2 ÖVERFÖRINGSUPPDRAG

För införande av överföringsuppdrag gäller C 2.2.2.

7.3 MATCHNING

För matchning av överföringsuppdrag gäller C 2.3.

7.4 SÄKERSTÄLLANDE OCH AVVECKLING

RTGS med likvid kan ske antingen i svenska kronor eller i euro. Vid RTGS med likvid avvecklas betalning i svenska kronor i RIX och betalningar i euro i TARGET 2.

7.4.1 RTGS med likvid i svenska kronor

Vid RTGS med likvid i svenska kronor kommer avveckling att ske så snart matchning har skett och förutsättningarna för både leverans och betalning är uppfyllda. Betalande clearingmedlem skall därvid se till att dess likvidbank för clearingmedlemmens räkning överför ett belopp motsvarande likviden till ES huvudkonto i RIX där registrerade tillgångar är redovisningsmedel, se Riksbankens regelverk.

Sedan ES kontrollerat att leveranskapacitet finns, vidarebefordrar ES betalningen från ES huvudkonto i RIX till det huvudkonto som angivits av den mottagande likvidbanken. Efter att ES erhållit bekräftelse om att betalningen utförts, sker avvecklingen av värdepappersleveranser på vp-konton i VPC-systemet.

Om likvidutväxling inte skett innan RIX-systemet stänger för dagen, kommer registreringarna att tas bort och någon avveckling kommer inte att ske. För att uppdraget skall kunna avvecklas, måste det på nytt registreras i VPC-systemet.

7.4.2 RTGS med likvid i euro

Vid RTGS med likvid i euro kommer avveckling att ske så snart matchning har skett och förutsättningarna för både leverans och betalning är uppfyllda. Betalande clearingmedlem skall därvid se till att dess likvidbank för clearingmedlemmens räkning överför ett belopp motsvarande likviden till ES klientmedelskonto i TARGET 2.

Sedan ES kontrollerat att betalningskapacitet finns, vidarebefordrar ES betalningen från klientmedelskontot i TARGET 2 till det centralbankskonto som angivits av den mottagande likvidbanken. Efter att ES erhållit bekräftelse om att betalningen utförts, sker avvecklingen av värdepappersleveranser på vp-konton i VPC-systemet.

Om likvidutväxling inte skett innan TARGET 2-systemet stänger för dagen, kommer registreringarna att tas bort och någon avveckling kommer inte att ske. För att uppdraget skall kunna avvecklas, måste det på nytt registreras i VPC-systemet.

7.4.3 RTGS utan likvid

Vid RTGS utan likvid, dvs en överföring av värdepapper från vp-konto till vp-konto, kommer avveckling att ske så snart matchning skett. Om matchning inte skett senast då VPC-systemet stänger för dagen, förfaller uppdraget och måste registreras på nytt för att överföring skall ske en senare dag.

Anslutningsavtal

Mellan [CLEARINGMEDLEMS / FÖRVALTARES / KONTOFÖRANDE INSTITUTS / EMISSIONSINSTITUTS FIRMA], org.nr _____ - _____ ("Företaget") och Euroclear Sweden AB, org nr 556112-8074 ("Euroclear Sweden"), har nedan angivna dag träffats följande avtal.

OMFATTNING

Detta avtal avser anslutning till Euroclear Swedens kontoförings- eller clearingverksamhet ("Anslutningsavtal"), eller rätt att registreras som förvaltare i VPC-systemet i den omfattning som nedan anges.

Euroclear Sweden vid var tid gällande regelverk utgör en del av detta anslutningsavtal. Ord och uttryck som återges i anslutningsavtalet med versaler skall, om inte annat anges, ha den innebörd som tillagts dem i regelverket.

KONTOFÖRANDE INSTITUT

Euroclear Sweden antar härigenom företaget som kontoförande institut med rätt att vidta registreringsåtgärder

- för egen räkning
- för egen och annans räkning

Teknisk anslutning enligt A 7 i Allmänna villkoren (anslutningspunkt) skall ske på följande adress: [ADRESS,ORT]

Teknisk beskrivning skall i enlighet med regelverkets Allmänna Villkor A 7.4 bifogas detta avtal.

KONTOFÖRANDE INSTITUT SOM EMISSIONSINSTITUT

Euroclear Sweden medger härigenom Företaget rätt att agera som

- Emissionsinstitut för PM-delen
- Emissionsinstitut för AM-delen

FÖRVALTARE

Euroclear Sweden medger härigenom Företaget rätt att som förvaltare registreras i VPC-systemet.

För rätten att registreras som förvaltare skall följande villkor gälla: [   ]

CLEARINGMEDLEM

Euroclear Sweden antar härigenom Företaget som clearingmedlem med rätt att delta i

- AM-delen för egen räkning
- AM-delen för egen och annans räkning
- PM-delen för egen räkning
- PM-delen för egen och annans räkning

FÖRETAGETS ÅTAGANDE

Företaget förbinder sig härigenom att bedriva sin verksamhet som kontoförande institut, emissionsinstitut, förvaltare respektive clearingmedlem i enlighet med Euroclear

Swedens vid var tid gällande regelverk för Kontoföring och Clearing samt att i övrigt följa bestämmelserna i regelverket. Företaget förklarar sig härigenom bundet av regelverket i de delar som berör företagets verksamhet som kontoförande institut, emissionsinstitut, förvaltare respektive clearingmedlem.

Företag som antagits som emissionsinstitut förklarar sig härmed därutöver bundet av vid var tid gällande version av Euroclear Swedens regelverk för Emittenter och Emissionsinstitut och, i förekommande fall, av Euroclear Sweden upprättade emittentanvisningar till de delar som har samband med Företagets verksamhet som emissionsinstitut.

ANLITANDE AV KONTOFÖRANDE INSTITUT

Företaget bekräftar härigenom att Företaget - om Företaget inte själv är kontoförande institut - har anlitat ett kontoförande institut dels för inregistrering och uppföljning av överföringsuppdrag och dels i förekommande fall för kontoföring på de vp-konton som berörs av Företagets uppdrag.

GILTIGHETSTID

Detta avtal gäller från och med den dag båda parter undertecknat avtalet, till dess det upphör efter uppsägning av endera av parterna i enlighet med bestämmelserna i regelverket.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar, varav parterna tagit var sitt.

[ORT OCH DATUM]

[FÖRETAGETS FIRMA]

EUROCLEAR SWEDEN AB

[UNDERSKRIFTER]

[UNDERSKRIFTER]

Anslutningsavtal - likvidbank

Mellan [LIKVIDBANKENS FIRMA], org.nr _____ - _____ ("Instituet") Och Euroclear Sweden AB, org nr 556112-8074 ("Euroclear Sweden"), har nedan angivna dag träffats följande avtal.

OMFATTNING

Detta avtal avser anslutning av Instituet till Euroclear Swedens clearingverksamhet ("Anslutningsavtal") i egenskap av likvidbank och i den omfattning som nedan anges.

Euroclear Swedens vid var tid gällande regelverk utgör en del av detta anslutningsavtal. Ord och uttryck som återges i anslutningsavtalet med versaler skall, om inte annat anges, ha den innebörd som tillagts dem i regelverket.

LIKVIDBANKENS ÅTAGANDE

[Clearingmedlemmens firma] ("clearingmedlemmen") har givit Instituet i uppdrag att upprätthålla funktionen som likvidbank för clearingmedlemmen avseende betalningar i samband med avveckling i Euroclear Sweden.

Instituet bekräftar härmed, att Instituet åtagit sig uppdraget och åtar sig härmed gentemot Euroclear Sweden att utföra uppdraget som likvidbank för clearingmedlemmen såvitt avser:

- Betalningar i svenska kronor (PM-delen)
- Betalningar i euro (PM-delen)
- Betalningar i svenska kronor (AM-delen)
- Betalningar i euro (AM-delen)

Instituet förbinder sig härigenom att bedriva sin verksamhet som likvidbank i enlighet med Euroclear Sweden vid var tid gällande regelverk för Kontoföring och Clearing samt i övrigt följa bestämmelserna i regelverket.

Instituet förklarar sig härigenom som likvidbank bunden av regelverket i de delar som berör Instituetets verksamhet som likvidbank.

ANLITANDE AV KONTOFÖRANDE INSTITUT

Instituet bekräftar härigenom att Instituet – om Instituet inte själv är kontoförande institut – har anlitat ett kontoförande institut dels för inregistrering och uppföljning av Instituetets överföringsuppdrag och dels i förekommande fall för kontoföring på de vp-konton som berörs av Instituetets uppdrag.

GILTIGHETSTID

Detta avtal gäller från och med den dag båda parter undertecknat avtalet, till dess det upphör efter uppsägning av endera av parterna i enlighet med bestämmelserna i regelverket.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar, varav parterna tagit var sitt.

[ORT OCH DATUM]

[INSTITUTETS FIRMA]

EUROCLEAR SWEDEN AB

[UNDERSKRIFTER]

Euroclear Sweden AB
Regeringsgatan 65, Box 7822, 103 97 Stockholm
Telefon 08-402 90 00, fax 08-10 56 31
www.euroclear.com